

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Grudis — December 30, 1964 Nr. 145

ILIustruotas tautinės minties lietuvių laikraštis

NAUJŲ METŲ ANGOJE

NIEKADOS ŽMONIJA DAR NEBUVO TAIP TOLI PAŽENGUSI IR NIEKADOS... NEBUVO TIEK DAUG PAVERTŲJŲ KAIP DABAR. — KARTUS PATYRIMAS MOKO, KAD TAIKA NEGALI BŪTI TARPTAUTINĖ, BET TIK VIENOS JĖGOS PRIMESTA. — AMERIKIEČIAI NENORĖJO PASEKTI SENOVĖS ROMĖNAIS IR UŽ TAI TŪRĖS SUMOKĖTI ATEINANČIOS KARTOS.

Vytautas Meškauskas

Prezidentas Johnsonas pareiškė, kad šiais laikais galime turėti daug daugiau vilties negu bet kada nuo pat Kristaus gimimo Betlejuje. Ir jis mano, kad tai liečia ne tik Ameriką, bet ir visą pasaulį: "Kaip dar niekad anksčiau, žmogus turi galimybę baigti karus ir išlaikyti taiką, išnaukinti vargus ir pasidalinti pertekliu, nugalėti ligas, kurios apniko žmoniją ir leisti kiekvienam pasidžiaugti savo dalia šioje žemėje".

Kolumnistas James Reston, komentuodamas tuos žodžius, juose randa nemažai tiesos, ypač kiek jie liečia taikos išlaikymą. Girdi, po antrojo pasaulinio karo jau išaugo nauja karta, tačiau nepaisant kovų Vietname, neramumų Malaysijoje ir Kongo, žmonija sugebėjo neišvilioti didesnio masto karą, tuo tarpu po pirmojo pasaulinio karo per tokį laikotarpį faktinai jau buvo pradėtas antrasis pasaulinis karas.

Man atrodo, kad toks vertinimas yra per daug optimistiškas. Skirtumas tarp pokario epochos po pirmojo ir antrojo pasaulinių karų yra toks, kad po pirmojo iš tikro buvo šoks toks taikos laikotarpis, nors ir išmargintas lokalinio pobūdžio karais, po antrojo karo faktinai taikos neturėjome, nes, nors ginklai ir buvo aprimę, tačiau tuoj prasidėjo kitas karas, gavęs "šaltojo" pavadinimą. Ir techniniu požiūriu situacija yra visai kitokia. Po pirmojo karo nuotoliai buvo dar dideli, po antrojo — žemės rutulys smarkokai susitraukė. Nėra vietos, kurios per dieną negalėtų pasiekti JAV karinės pajėgos. Turėdamos atominį užtaisą monopolį, jos neturėjo — ir dabar neturi — sau lygaus priešo!

Panašumas tarp abiejų pokario epochų yra toks, kad abejais atvejais buvo pabandyta žmoniją "reformuoti" ir lygiai taip pat nesėkmingai. Pirmuoju — neturėta pakankamai jėgos ir išteklių, antruoju — nugalėjus fašistines apraiškas, didelė dalis žmonijos buvo pastūmėta dar baisesnėn komunistinėn vergijon!

Išvada iš to darytina tokia, kad šioje ašarų pakalnėje reikia skaičiuoti su faktais. JAV turi pasikliauti tik savo jėga ir nebijoti jos panaudoti. Negalima atiduoti savo likimo į rankas tų tautų, kurios valgo misionierius ir dar nėra išradusios rato. Realūs poli-

tikai turi tokias svajones mesti į šalį.

Viena iš skubiausiai sprendimų problemų, kurią 1965 metai paveldėjo iš praeitų, yra Vietnamas. Marqueritte Higgins, ką tik grįžusi iš to krašto, rašo, jog klausimas ar plėsti tą karą — "escalating the war" — ar ne, ten jau atsakyta. Infiltracija iš komunistų pusės vyksta pilna sparta. Prieš tai reikia ką nors daryti ir galima daryti net nepaprastai karą į šiaurinę Vietnamą.

Logiškai galvojant, pirmas dalykas, kuris kraštui tokioje situacijoje yra reikalingas, yra griežtas režimas, kuris esamose sąlygose negali būti kitoks kaip karinė diktatūra. Tačiau ką į tai pasakys Amerikos intelektualai? Koks triukšmas čia pakils dėl budistų "persekiojimo" ir cenzūros įvedimo!

Tuo tarpu, kai Joseph Alsop, rašydamas iš Vietnamo stebisi,

kiek laiko dar turi praeiti, kol amerikiečiai supras, kad tai yra ir jų pačių karas, senasis Walter Lippmann samprotauja, kad karo Vietname negalima laimėti lėktuvais. Girdi, reikės siųsti ir pėstininkus, o amerikiečiai esą prieš tai, kaip jie buvę ir prieš Korėjos karą. Išėjus esanti viena — reikia derėtis dėl viso to pasaulio dalies pertvarkymo — nuo Mandžurijos iki Indonezijos.

Bet kaip gali derėtis, jei JAV neturi diplomatinį santykių su Raudonąja Kinija, Raudonoji Kinija neišsileidžiama į Jungtines Tautas, nors ten sėdi ir ką tik pareiškė savo 103-jį veto Sovietų Sąjunga. Kuo paskutiniuoju gesnė už pirmąją? Kodėl neišnaudoti interesų skirtumų tarp dviejų komunistinių milžinų.

Tai tik parodo, kokią balą su savo užsienio politika yra pakilavusi galingiausia pasaulio valstybė, kuri iš tikro yra visakio pertekusi. Net ir savo tikrai gera valia. Trūksta galtik vieno supratimo, kad taika negali būti tarptautinė, bet kurios nors valstybės primesta. Prieš porą tūkstančių metų buvo "pax romana". Ji sugrįvo ne išorės priešių spaudžiama, bet vidaus. Po antrojo karo buvo progų įvesti "pax americana", ji buvo praleista. Ir už tai reikės mokėti ateities kartoms.

IŠKILMINGAS PRIĖMIMAS
LIETUVOS PASIUNTINYBĖJEJURGIS ŠATORIUS,
Dirvos spec. koresp.
Brazilijoje

Lankantis Monte video pas mūsų atstovą A. Grišoną, jis gruodžio pradžioje pareiškė ruošas priėmimą Urugvajaus vyriausybės akredituotiems laisvojo pasaulio diplomatams.

Šiomis dienomis gautame iš mūsų Urugvajaus atstovo p. A. Grišono pranešime sakoma: "Š. m. gruodžio 4 d. mūsų pasiuntinybėje įvykusiame priėmime, į kurį buvo sukviešta 85 asmenys, atvyko apie 50 diplomatų ir parlamentarų. Be ministro į šį mums svarbų diplomatišką subūvimą buvo atvykę šie įžymūs asmenys: užs. reik. viceministras p. Terra Carve su ponia, buvęs užs. reikalų ministras Martinez Montero su ponia, JAV Ambasadorius p. Coerr, Costa Ricos, lais-

vosios Kinijos, Peru, Paragvajaus, Guatemalos atstovai, JAV konsulas p. Berkley, užs. reikalų min. protokolo direktorius ir sekretorius, diplomatinės tarnybos vicedirektorius Corradi su ponia, daugelis ministerijos aukštųjų pareigūnų, vietinės spaudos atstovų, visuomenininkų ir lietuvių bendruomenės atstovų.

Iš Argentinos buvo specialiai atvykę daktarai Saavedra ir Fraga su poniomis. Dr. Fraga, Argentinos parlamento atstovas, padedamas Argentinos visuomenininkų rūpinasi, jog būtų panaikintas Perono diktatūriškos valdžios išleistas dekretas, suvaržęs Pabaltijo valstybių diplomatinį atstovybių veikimą Buenos

TRAGIŠKAI
ŽUVO
LILIJA
VANAGAITIENĖ
IR
ALGIMANTAS
MACKUS

DEŠINEJE: Vėlonė Lilija Vanagaitienė, Margočio radijo programos Chicagoje vedėja ir Margočio žurnalo leidėja.

Gautu iš Chicago pranešimu, po Margočio radijo programos grįžtant automobiliu gruodžio 28 d., 7 val. vak., automobilio katastrofoje tragiškai žuvo Margočio žurnalo leidėja ir Margočio radijo programos vedėja LILIJA VANAGAITIENĖ ir redaktorius, poetas ALGIMANTAS MACKUS.

Tragišką mirtį dideliu susijaudinimu priėmė Chicago lietuviai. Didį nuostolį lietuvių visuomeninėje ir kultūrinėje gyvenime išgyvena visa lietuvių visuomenė.

KAIREJE: Vėlonis poetas Algimantas Mackus, Margočio žurnalo redaktorius.

Airese, Argentinoje. Ši istorinė lietuvių gyvenime užsienyje šventė praėjo labai nuoširdžioje ir abipusio supratimo dvasioje. Užsienio ministerijos pareigūnai bei akredituoti diplomatai linkėjo, kad Lietuva kuo greičiausiai išsivaduočiau iš bolševikiškai-rusiškos komunistinės vergijos, iš kurios šiandien veržiasi laisvėn dar visiškai nepriaugusios laisvam gyvenimui puslaukinės juodosios rasės gentys. Jos beveik be jokių pastangų atgauna laisvę, su kuria net nežino ką reiklia daryti. Gi Pabaltijo valstybės, turinčios šimtmečių valstybines tradicijas ir laisvo gyvenimo pa-

tyrimą, privalo būti naujo sovietinio neokolonijalizmo aukomis, — kalbėjo diplomatai.

Urugvajaus užs. reikalų ministras ir ponia Zorrilla de San Martin labai domėjosi lietuvių liaudies kūrinių, ornamentiniais kryžiais, kurių keliolika "suvenirų" buvo įteikta svečiams su atitinkamais įrašais. Ponios domėjosi lietuviškų valgių receptais ir p. L. Grišonienė mielai teikė norinčioms paaiškinimus.

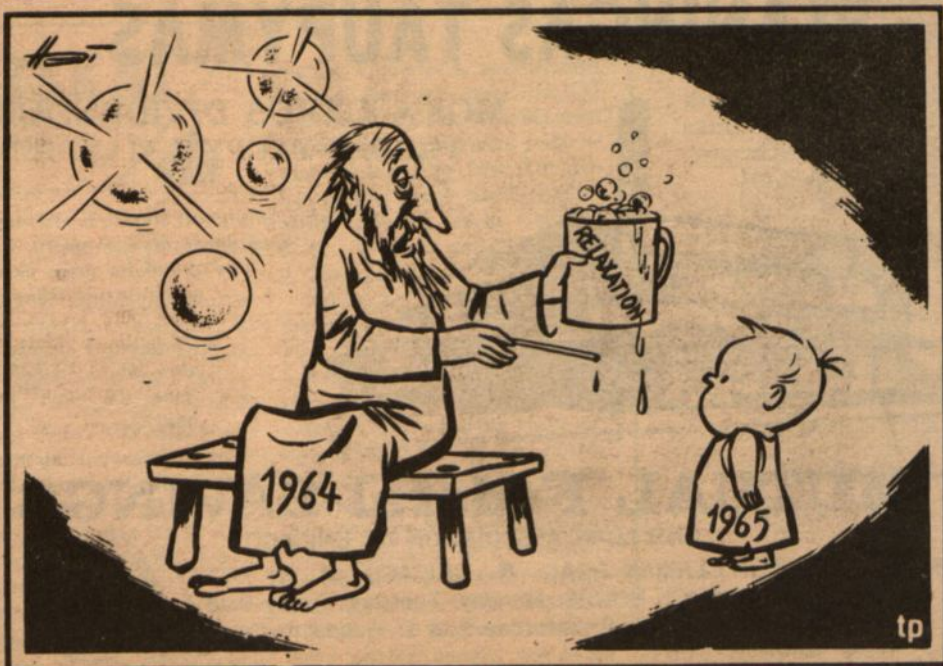
Tenka pabrėžti, kad visa Urugvajaus spauda prieš ir po priėmimo daug ir palankiai rašė apie Lietuvą ir lietuvių.

Kas nauja
Pasaulyje

● PREZ. L.B. JOHNSONO ekonominė programa sekantiems metams numato 6 bil. dolerių stimulią krašto ūkiniam gerbūviui išlaikyti. Pirmučiausia, numatoma sumažinti mokesčius t.v. liuksuso prekėms, tuo būdu varotojams paliekant apie 4 bil. dol. Be to, antrame 1965 m. pusmetyje numatoma pradėti vykdyti federaliniai darbai, finansuojami specialiu fondu, kaip, pvz., kelių statyba ir t.t. Bedarbių skaičius, atrodė, liks 5 nuoš. visų dirbančiųjų. Valstybinis biudžetas numatomas su 5 bil. dol. nuostoliu.

● MASKVOJE tebevyksta kova dėl pozicijų sustiprinimo Kremliaus vadovybėje. Spėjama, kad tai sulaukys Chruščiovo įpėdinis nuo didesnių avantūrų užsienio politikoje. Be abejo, mažesnės apimtys krizės bus palaikomos, bet be didesnės rizikos Maskvai. Tos krizės, aišku, lies Afrikos, Azijos ir P. Amerikos valstybes, kad JAV būtų visą laiką įtempte, Kremliaus naujieji vadovai didesnę dėmesį yra atkreipę į savo krašto ir satelitų ūkinę padėtį.

● ANGLIJOS PARLAMENTE, kuriame darbiečiai turi 5 balsų persvarą, lemiamą vaidmenį vaidina 9 liberalų partijos atstovai. Debatų metu į jų lyderio Grimond's pusę krypta tiek konservatorių, tiek ir darbiečių žvilgsniai. Tie 9 liberalai pulkiai supranta, kokią atsakomybę jie neša už dabartinę Anglijos politiką. Gi darbiečiams tai peilis po kaklu...

— Tau palieku žaisti...

Lietuvos pasiuntinybėje Urugvajuje buvo suruoštas priėmimas Urugvajaus užsienio reikalų ministeriui Zorrilai de San Martin. Nuotraukoje iš kairės: Argentinos parlamento atstovas dr. J.H. Fraga, Lucija Grišonienė, Urugvajaus užs. reik. ministras Zorrilla de San Martin, ponia Fraga, Lietuvos atstovas A. Grišonas ir ponia Zorrilla de San Martin.

PRIE STEPONO KAIRIO KARSTO

Lietuvos atstovo J. Kajecko kalba, pasakyta laidojant prof. Steponą Kairį gruodžio 18 d. New Yorke

"Vėl paviliojo auką kapali,
Diena į dieną tiek įtardanda!"
(Maironis)

Paviliojo auką, tarytum jų šiemet dar būtų buvę permaža. Šios progos auką -- tauri istorinės smenybės. Su velionies Stepono Kairio - Kaminsko mirtimi lietuvių tauta neteko galingo žūlo ir didelio lietuvių.

Jis buvo ne tik Lietuvos saulėtų dienų patriotas. Jis tokiu buvo iš pat jaunystės: carizmo, nacizmo ir bolševizmo Lietuvoje siautimo metu. Jis tokiu buvo sveikas, jis tokiu paliko ir paliejęs. Jis buvo šakotos veiklos žmogus: inžinierius, politikas, žurnalistas, redaktorius, knygų autorius ir profesorius. Jis Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras ir Lietuvos ministerių kabineto narys. Matome jį nepriklausomos Lietuvos seimuose ir laisvės su temų metu pogrindyje ir Vliko priešakyje. Ir bereikia, kad žmogus pačiu pavojingiausiu metu vadovavęs Vlikui, vietoj pasidžiaugti dabartine Vliko konsolidacija ir išgirsti jį prabylant

vieningų ir galingų balsu -- likimo išplėšiamas iš mūsų tarpo. Velionis mirė lygiai mėnesį po mano pas jį Smithtowne atsilankymo. Jis mano atsilankymu džiaugėsi, džiaugiausi ir aš. Džiaugiausi, nes radau jį dominantis lietuviškais reikalais, daug skaitantį ir planuojantį ruošti sekančią savo atsiminimų tomą. Jis pasakojo apie veiklą pogrindyje, areštą ir odiseją pasitraukiant į Vakarus. Nebuvo jokių ženklų, kurie pranašautų taip netolimą mirtį.

Velionis buvo pastovių principų, didelės tolerancijos, gyvos erudicijos, gilios dvasinės kultūros žmogus. Jis gėrbėto nuomonę. Jis buvo begalo švelnaus būdo žmogus. Jis buvo pasišventęs, jis lietuvių tautos laisvei ir gerovai pašventė visą savo gyvenimą. Jis savo tautos reikalais ir jos skriauda gyveno iki paskutinio atdūso. Jis giliai tikėjo Lietuvos būsimu prisikėlimu. Viltis buvo Velionies stiprybė. Be vilties,

"Mes nepažintumėm giedros ir būtų mūsų darbai atėmę."

Velionis paskutinis iš Nepriklausomybės Akto signatarų laisvame pasaulyje. Su jo mirtimi gyvi bepaliuko tik du ir abupriešo nevalioj. Taip istoriško Akto signataras tampa visos tautos nuosavybe. Tokio asmens mirtis -- smūgis visai tautai. Laisvės laikais Nemuno krašto tauta liūdėtų dėl ją ištikusios tokios nelaimės. Šiandien ji priversta ten liūdėti bei gedulą slėpti nuobudraus okupanto akių.

Lietuvos Diplomatinės bei Konsularinės Tarnybos ir savo vardu reiškiu paskutinę pagarbą Vasario 16-tos Akto signatarui ir bendrai nenuilstamam, ištikimam kovotojui dėl Tėvų Žemės. Su giliu liūdesiu tos Tarnybos vardu atsisveikinu su Velioniu. Jo giminėms bei artimiesiems, jo gyvenimo palydovams ir talkininkams, ypač tiems, ku-

rie Velionį nenuilstamai ilgus metus globojo, gelbėjo ir ligoje dažnai lankė, aš reiškiu mūsų Tarnybos vardu gilią padėką ir giliai nuoširdžią užuojautą. Ką Velioniai padarėte -- Lietuvai padarėte.

Velionies gyvenimas ir kančia pavyzdys gyviesiems, kaip tauriam patriotui tenka dirbti, kentėti, aukotis ir nepalūžti. Nepergyvenimai nei liga jo nepalaužė. Pernai, Vliko 20-ties metų proga, jis tarp kita, pareiškė:

"... Kremlius tapo didžiausiu priešu... Vlikas visą laiką orientavosi į Vakarus... Bet pirmutiniais kovotojais už Lietuvos laisvę, esame mes patys, pati Lietuvių Tauta". Tai Velionies testamentas gyviesiems.

Kad Velioniai būtų lengviau išsėtis šioj svetingoj šalyje, aš laiku didele garbe atvežti prie karsu bent žiupsnelį relikvijos, Lietuvos žemėlės, dėl kurios laisvės, nepriklausomybės ir gerbūvio jis nenuilstamai lig mirties dirbo ir aukojosi.

A. SMETONOS MINĖJIMAS TORONTE

Prezidento A. Smetonos Minėjimui Ruošti Toronte Komiteto nario Stepo Kairio kalba pasakyta lietuviškoje "Tėvynės Prisiminimų" radijo valandėlėje gruodžio mėn. 13 dieną.

Stepas Kairys yra buvęs Vilniaus Un-to adjunktas ir ilgametis LSB Vyriausias Skautininkas.

Šiandien Toronto ir apylinkių lietuviai prisimena prezidentą Antaną Smetoną jo 20-ties metų mirties sukaktį.

Prezidentas Antanas Smetona stovi prieš mūsų akis, kaip viena iš ryškiausių asmenybių modernioje Lietuvos istorijoje.

Jis kovotojas už lietuvių caristinės Rusijos okupacijos laikais, jis vienas iš vadovaujančių Nepriklausomybės Atstatymo Akto architektų. Laikraštinių, publicistinių, Lietuvos universitetų docentas - mokslininkas - an-

tikinės kultūros žinovas, Politikas. Valstybės prezidentas. Giliai religingas šeimos tėvas. Auklėtojas ir mąstytojas. Ir vis tą šūkį "SALUS POPULI - SUPREMA LEX" nešdamas per visą tikrai ne lengvą mūsų tautos 21 metų laisvo gyvenimo laikotarpį...

Ketvirtis šimtmečio prabėgo nuo tos valandos, kai Tėvynėje buvo nuplėšta valstybinė Lietuvos vėliava. Ši vėliava mums, tuomet jauniems -- dabar jau vyresnėms kartoms, buvo nepaprastai glaudžiai surišta su Prezidento asmeniu.

Dabar, tiek laiko praėjus, galime ir turime vertinti mūsų laisvo gyvenimo laikotarpį ir jo įvykius kaskart blaiviau. Koki mes patys buvome, tokią ir tvarką valstybėje turėjome. Ir nebūtume vertę laisvės ateityje, jei šandien kiekvienas nejaustumė didesnės ar mažesnės atsakomybės už praeitį.

Žvelgiant atgal, matome nedidelę tautinę Lietuvos valstybę pačioje pavojingiausioje Europos vietoje, tarp pasaulio milžinų - komunistinės Rusijos ir nacional-socialistinės Vokietijos, kurių susidūrimas jau labai anksti atrodė tik valandų klausimu. Rytuose materialistiniu marksizmu paremta sistema, gimusi kruvinoje revoliucijoje ir vis dar jos konvulsijomis virpanti, besiruošianti kiekvienam metu iš savo sienų į Vakarus prasiveržti ir kaimynus visokeriopu skurdu užlieti. Vakaruose -- rasės garbinimu ir kraštutiniu tautiniu egoizmu paremtas, arogantiškas vokiečių Reichas, sau erdvės Rytuose, reiškia ir Lietuvoje, ieškantis. Pietuose -- išpuikusi Lenkija, didžiąją valstybę nuduodanti, mūsų pasitikišimą sutarčių laužymu galutinai praradusi. Gi valstybės vidaus gyvenime, nežinant kūrinių prasiveržimo visose srityse, daug netikrumo, daug rytojaus baimės.

Jaunosios valstybės vadovams tokiose įtemptose sąlygose reikėjo ir gilaus tikėjimo ir atkak-

lumo; reikėjo vaizduotės ir sugėbimo vairuoti valstybę taip neramiuose vandenyse. Reikėjo, pagaliau, ir drąsos pasirinkti bendrąjį gėrį, savo populiarumo sąskaiton, tokį kelią, kokį sąžinė ir aplinkybės vertė.

Prezidentas Antanas Smetona buvo toks vadovas.

Jo veiklos geriausiu įvertinimu yra Lietuvos okupanto skleidžiama panika jo asmeniui ir visiems tiems, kurie dirbo mūsų valstybės gerovei. To mums nereikėtų pamiršti. Ir kaip gi nebus priešas tužes, jei Smetonos Lietuvos pavyti negali per ketvirtį šimto metų.

Šiandien mes lenkame savo vėliavas ir širdis, prisimindami ir pagerbdami savo valstybės Prezidentą, drauge gerbdami ir visus lietuvių -- ves, kurie dirbo, kovojo, veikė ir žuvo už savąją Žemę.

Mes tikime, kad Visagalis yra skyręs ir mūsų Tautai šioje visatos srangoje savąją vietą ir uždavinius.

Mes tikime, kad Jis padeda tiems, kurie patys saupadėti stengiasi ir yra Jo pagalbos verti.

Mes didžiutumą mūsų, jei galėtume tapti bent kiek vertais savo šviesių Tautos vyrų, kurie ir sunkiausiose valandose tikėjo, kad "valstybę saugoja ne mūrai, bet vyrai", kurie savo Tautos negausias jėgas drąsindami ir rikiuodami, tikėjo, a.a. prof. Mykolo Biržiškos žodžiais, kad "nėra mažų tautų, yra tik mažai žmonių".

RIO DE JANEIRO LIETUVIAI PAMINĖJO A. SMETONOS SUKAKTĮ

Gruodžio 13 d. vietos klebono kun. J. Janilionio iniciatyva buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos už pir-

mąjį Lietuvos prezidentą A. Smetoną.

Kun. J. Janilionis, asmeniškai pažinęs velionį, pasibrazė, kad A. Smetona yra buvęs didžios dvasios vyras -- galiūnas, kuris pirmasis suprato, kad caro rusų pavergtiems lietuviams reikia įžiebtį viltį, jog ir Lietuva privalo būti laisva. Tam tikslui jis buvo vienu iš Vilties organizacijos steigėjų, kurie, kaip ir varpininkai, žadino lietuvių iš miego atsikelti laisvam - nepriklausomam gyvenimui. Sovietinė vergija privertė velionį ieškoti prieglaudos JAV, į kurias vykdamas jis buvo apsislėjęs Rio de Janeiro ir kartu su šios kolonijos nariais yra šventės 1942 m. Vasario 16 d. šventę.

Į šias sukaktuvines pamaldas buvo atsilankę Lietuvos pasiuntinybės reikalų vedėjas p. F. Frikas su ponia ir būrys Rio lietuvių.

Gruodžio 25 d. pamaldose buvo paminėta Lietuvos istoriko, žemaičio Simano Daukanto šimto metų mirties sukaktuvės, gr gruodžio 27 pamaldos buvo skirtos Kristijono Donelaičio 400 metų mirties sukaktiui atminti. Visu šių lietuviams atmintinių dienų žadintoju, kaip anksčiau taip ir dabar, yra šios kolonijos ilgametis klebonas kun. Juozas Janilionis.

Nepamiršk atnaujinti prenumeratą!

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

POP SOME CORN...
POP SOME STROH'S
GREAT TOGETHER!

Niekas taip neiškelia maisto vertę kaip išimtinai liepsnoje darytas Stroh's skonis. Sekantį kartą, kai patieksite užkandžius -- kuo besigardžiuodami -- patiekite su šaltu Stroh's alumi. Tai skonis, kurį kiti alūs norėtų turėti.

Stroh's

PELNYKITE DIVIDENDUS KETVIRČIAIS

VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

TAIP... PAS MUS JŪS TURITE PASIRINKIMĄ ĮVARIŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ ATITINKANČIŲ JŪSŲ REIKALAVIMAMS...

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

DIVIDENDAI ISSIUNCIAMI PAŠTU KETVIRČIAIS INVESTMENT SĄSKAITOMS

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius

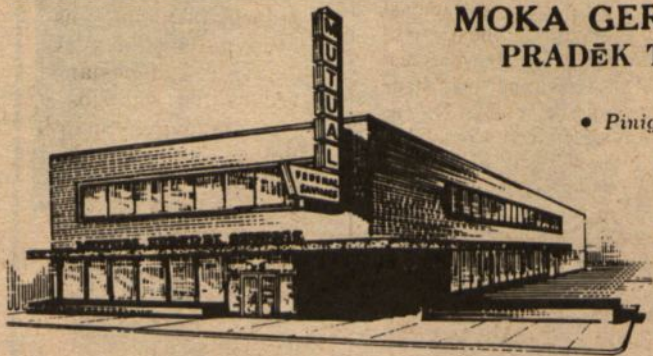
Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4½% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

DIRVA

THE LITHUANIAN
NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumeratų metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išleista: pirma-
dieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Cekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

KURIA JĖGA ŽENGIAM Į NAUJUOSIUS METUS?

Moralinė jėga yra vienintelis instrumentas, galintis vairuoti žmonių poelgiams -- sako David Lawrence viename iš savo vedamųjų. "The Great Morality" jis stato aukščiau už "The Great Society." D. Lawrence manymu, aukšto lygio visuomenė neatsiekia be amžinosios vertybės -- aukštos moralės -- pripažinimo.

Tos mintys apima aktualią politinę idėją, skelbiamą JAV prezidento L.B. Johnsono. Toji idėja (Great Society), kaip gražiai ji atrodo, yra lydimas moralinės tuštumos. Gitoje tuštumoje telpa ne teisėtas valdžios galios panaudojimas, kito žmogaus teisių nebijimas, tendencija savintis tai, kas tau teisėtai nepriklauso.

Visuomeninės moralės tradicijose rasime laiko ir blogų įpročių atneštas rūdis, kurių pastebėjimas ir iškelimas kartais sukelia reakciją, rodančią, kad tos moralės sąvokos ir dėsnių bandomi apieiti naujesnių, "racionalesnių" sąvokų sąskaiton. Ir taip, anot D. Lawrence, prieiname prie tos visuomeninės moralės "pagrindo", teigiančio, kad -- "tikslas pateisina priemones".

Sustojant prie lietuvių išeivijos visuomeninio gyvenimo, atpuolus valstybinės valdžios lovio viliojančioms pagundoms, atrodo, lyg ir lieka mažiau progų nusikalti visuomeninės moralės dėsniams, kurių rūdimis edamas didelių ir mažų valstybių moralinis kodeksas. Lietuviškosios visuomenės uždaviniai apima daugelį idealistinių tikslų, kurių siekimas yra lydimas kilių moralinių dėsnių. Bet yra tikslų, kurie lydimi ir vykdomi t.v. "politinėmis" priemonėmis. Tos priemonės, nors gaubiamos skambiomis ideologinėmis ir moralinėmis frazėmis, dažnai peraudžiamos politinėmis siūlymėmis, kuriose ataus-ta neapykanta ir nepasitikėjimas, pavadas ir perdėtas įsivaizdinimas, gyvenimiškas silpnosio alkūnės pastūmimas ir nepagrįstas nosies iš-kėlimas.

Būdinga, kad tos "politinės" tendencijos prasiskverbia ir ten, kur, berods, joms neturėtų būti vietos. Tos tendencijos dirbtinai įgyja "politinį" atspalvį, jose išjungus visuomeninės moralės vertybes. Tai daugiausia kultūrinių pastangų įgyvendinimo norai, siekiami organizuoti lpdyti ir, lyg neišvengiamai, įpinami į "politinių" tendencijų voratinklius.

Laimai, tai tik kelios nemalonios išimties. Onelaimai, kad visuomenės dėmesys dažniausia atkreipiamas į tuos visuomeninio ir kultūrinio darbo barus, kuriuose suklumpama, kuriuose ne tikslas, o priemonės išskyla pirmąjį vaidmenį.

Laikraščiniai receptai gali turėti įtakos visuomeninio darbo baruose, jei tie receptai taikomi griežtai prisilaikant tuose receptuose nurodytų taisyklių ir savame, laikraščiniame, darbe. Ir šia proga, klausiant kuria jėga, moraline, ar gyvenimo aplinkos diktuojama, žengsime į Naujųjų Metų didžiąją taktiką, privalome atsiminti, kad mūsų spauda buvo ir ateityje liks mūsų visuomeninio gyvenimo veidrodžiu. Kaip ji nekraipys, kaip netiesins, jame neišvengiamai atsispindės daugumoje tų bendradarbių žvilgsniai, kurie tiesioginiai yra nukreipti į mūsų visuomenės gyvenimo tikrovę. Vien naujomis mintimis ir idėjomis nepasisotinsim. Kursime, veiksim ir statysime ant tų pagrindų, ant kurių iš tikrųjų stovime. Kas tuose pagrinduose taisyti, kas juose stiprinti, reikės išskirti, nes tai savaime iškils dirbančiųjų mintyse ir -- raštuose. Visuomenel rūpi tikrovė, ne iliuzijos. Mūsų tikrovė yra karti. Ją saldinti, atšviežinti galime tik geresniais, tikslesniais ir naudingesniais darbais, ne svajonėmis ar praetis sapnais.

Žengdami į Naujuosius Metus, bandykime ne tik kalbėti ir rašyti apie praetis ar ateities svajones, bet bendroje talkoje ieškokime moraline ir tautine ambicija pavesamos vidinės jėgos, kurią panaudojus sukursime visuomeninių, kultūrinių, gal gi ir politinių, vertybių, verty atžymėti vieneriems metams, bet ne šimtmečiui praėjus. Lietuvių tautos istorijoje turime gražių jungtine moraline ir tautine jėga atsielkusių pavyzdžių. Jais žavėdamiesi, ir tik žavėdamiesi, atrofuosimės. Nebūdami pesimistais, nė lakių svajonių suvilioti, žvelgdami atviromis akimis į tikrovę, žengsime į naują darbo metų arimą jungdami lietuviui įgimtas moralines ir tautines jėgas.

Be tos jėgos nebūtume sulaukę sėkmingos 1965 metų pradžios. Tąją jėgą vadovavosi šio laikraščio leidėjai, didieji ir mažieji jo rėmėjai, bendradarbiai ir skaitytojai. Tąją jėgą pasitikėdami ir žengdami į Naujuosius -- 1965 -- metus, dėkojame iš visos širdies už parodytą pasitikėjimą ir visokeriopą paramą.

Tebūnie visiems našūs ir sėkmingi Naujieji 1965 metai!

LATVIŲ LIETUVIŲ VIENYBĖ

Drauge ir Naujienose skaitėme, kad Chicagoje susijunkė latvių ir lietuvių spaudos žmonės nutarė imtis iniciatyvos įsteigti Latvių - Lietuvių Vienybės Draugiją, tokią "kaip kadaise buvo Lietuvoje" (Draugas gruodžio 15 d.). Laukiu, kad kas nors iš senosios draugijos valdybos narių atsilieps, kad ir čia JAV tokią draugiją nėra nauja. Bet iki šiol niekas neatsiliepė.

Lietuvių latvių vienybės draugija veikė ne tik Lietuvoje, bet ypač gyvai reiškėsi stovyklų laik-

metėje Vokietijoje, pasivadinsi Latvių Lietuvių Vienybė (LE XVI t. 62-63 pusl.) Tos vienybės centro valdybos pirmininku ir šian-dien tebėra mag. hist. Dr. Julijus Bračs. Jis ir šandien tebe-dirba lietuvių latvių vienybei. (Žiūr. Draugas gruodžio m. 19 d. liter. priede.)

Vykstant emigracijai, buvę tos vienybės centro valdybos nariai įsteigė skyrius ir čia JAV -- Bostone, Clevelande ir kitur. Nesinorėtų tikėti, kad Chicago spaudos žmonės nieko nebūtų apie tai girdėję, nes Bostono skyriui pirmininkavo vėlonis Faustas Kirša, o Clevelando skyriui spaudos žmonėms žinomas Em. Skujenieks. Be to Clevelande tebėra ir kitas centro valdybos narys Dr. Alg. Nasvytis. Tiesa, tie skyriai šiuo metu savo veiklos nerodo, nes prieš

MINISTERIUI B. K. BALUČIUI 85 METAI AMŽIAUS

Šių metų gruodžio 29 d. Londone reziduoja n. čia m Lietuvos atstovui ministeriui B. K. Balučiui suėjo 85 metai amžiaus. Nors ir sulaukęs tokio amžiaus, jis vis dar tebėra aktyvioje Lietuvos diplomatinės tarnyboje ir jaučiasi gana stipriai.

Ministeris B. K. Balutis yra dzūkas, gimęs Seirijuo-se, 1879 m. gruodžio 29 d. Nuo pat mokyklos dienų jis su visokiomis pareigomis lankėsi po visą pasaulį. Baigęs mokytojų seminariją jis mokytojavo Rusijoje ir vėliau tarnaudamas rusų kariuomenėje buvo siunčiamas į Mandžiūriją, jis 1905 m. atsiduria Amerikoje, kur įsijungia į lietuvių visuomeninį ir politinį gyvenimą. Iš čia jis buvo pasiekęs ir Pietų Ameriką. Visokiais amatais besiversdamas jis Chicagoje baigia teisės mokslus. Labai daug dirbo ano meto Amerikos lietuvių spaudoje, o Lietu-vai paskelbus nepriklausomybę, jis 1919 metais Amerikos lietuvių deleguojamas į Paryžiaus taikos konferenciją ir čia bendromis jėgomis kovojo už Lietuvos teises drauge su E. Galvanaušku, P. Klimu ir kitais. Vėliau jis pakviečiamas į Lietuvos užsienių reikalų ministeriją, kuri jį nuolat siųsdavo Lietuvos reikalais į užsienius. Jis buvo Lietuvos atstovu Tautų Sąjunga, ambasadorių konferencijose, o 1928 m. jis pasiunčiamas į Washingtoną kaip Lietuvos nepaprastą pasiuntinį ir įgaliotą ministeris. Nuo 1934 m. jis paskiriamas Lietuvos pasiuntiniu ir ministru didžiai Britanijai, ir šiose pareigose jis tebėra ir iki šiandien.

Min. B. K. Balutis nuo pat pradžios pasireiškė kaip neatlyžtamas kovotojas už Lietuvos teises ir pripažinimą tarptautinėje plotmėje. Jis yra vienas iš didžiųjų kovotojų už Lietuvą tarptautinėje arenoje. Jo paties žodžiai buvo iškaldinti ir ant Laisvės Var-

12-14 metų nerado mūsų visuomenėje platesnio pritarimo, bet ir neilkuoti. Gerai, kad Chicago spaudos žmonės ėmėsi iniciatyvos tokią draugiją įkurti, bet mes, seni vienybininkai, nenorėtume jiems pripažinti naujos Amerikos atradimo garbę, gal tik silpną atmintį.

Senas vienybininkas

Ant. Mikolūnas
Cleveland

Nepriklausomos Lietuvos įgaliotasis Ministeris D. Britanijai B. K. Balutis, gruodžio 29 d. atšventė 85 metų amžiaus sukaktį.

no, kurį Amerikos lietuvių buvo padovanoję Lietuvai ir kuris, kabodamas Karo Muziejaus bokšte Kaune skambėdamas iškilmingomis progomis kartodavo B. K. Balučio žodžius visiems lietuviams:

"O skambink per amžius
vaikams Lietuvos;

Tas laisvės nevertas, kas
negina jos".

Laisvojo pasaulio lietuvių su meile ir pagarba prisimena min. B. K. Balutį ir jį sveikindami šios sukakties proga linki jam jėgų ir ištvermės budinti Lietuvos sargyboje.

ŠIŲ DIENŲ REZISTENCIJA

Povilas Žičkus

"Rezistencija" yra nelietuviškas žodis. Turėtume vartoti "pasipriešinimas". Tačiau pasipriešinimas yra siauresnės prasmės, arba bent mes taip galvojame. Gi rezistencija jau yra prigijęs ir turi labai aiškia sąvoką. Tačiau ir rezistenciją daugis supranta tik kaip okupuoto krašto, kur nebėra reguliarios valstybės jėgos vesti kovą prieš okupantą, o kurią jau veda pati tauta ir tik pačioje valstybėje. Tai yra klaidinga samprata. To pasipriešinimo -- kovos vedimo būdų yra daug ir įvairių. Rezistencija gali turėti net ir savo kovos dalinius, kurie reikalui esant, pasirodo reikiamose vietose, atlieka jiems pavestus uždavinius ir vėl pasitraukia į nežinią. Lietuvos partizanų daliniai, kurie veikė prieš rusus, priklauso Lietuvos rezistencijai. Lietuvos rezistencija vyko ir prieš vokiečius. Bet tai buvo daugiau pasyvi rezistencija, nes išeiti į atvirą kovą ir tuo pačiu naikinti savo tautos jaunimą būtų padėjimas ki-

tam, dar baisesniam priešui. Tokia rezistencija būtų buvusi be-tikslė. Priešvokiškos rezistencijos tikslas buvo -- neremti vokiečių, informuoti lietuvių apie vokiečių užmačias, įspėti apie gresiančius pavojus ir ruošti eventualiam nepriklausomybės atstatymui. Juo labiau, kad tuo laiku buvo labai pasitikiama vakarų sąjungininkais, ir niekas netikėjo, kad jie bus tokie žili ir taip sutvarkys Europą.

Vokiečiams traukiantis ir rusams naujai okupavus Lietuvą, partizanų rezistenciniai daliniai baudė vietos enkavedistus už žiaurų elgimąsi su lietuvių ir saugojo lietuvių nuo jų didesnės sauvalės. Tada dar buvo tikima, kad visos valstybės atgaus nepriklausomybę ir sovietams nebus leista įsiviešpatauti. Ir čia tūlas gali pasakyti, kad ta kova ir sudėtos kraujo ir gyvybių aukos buvo beprasmiškos ir bevertės. Taip galvojančios klystų, lygiai kaip klydo tie, kurie tikėjo vakarų politikų realiu galvėjimu. Sudėtos partizanų aukos tikrai saugojo lietuvių nuo enkavedistų didesnės sauvalės ir visokių plėšikavimų ir prievartavimų. Daug daugiau lietuvių būtų žuvę nuo jų sauvaliavimo, negu žuvo ginant kitus. Kita, ta didvyriška partizanų kova ir mirtis yra laisvės

vilties sėkla, kuri primena ir primins anuos brolius didvyrius, kurie, lyg geležinis barjeras, stovi ir stovės tarp okupanto ir lietuvių. Tautos pasipriešinimo kraujo auka yra didelė vertybė būsimoms kartoms, kuri visad šauks laisvės tėvų žemei.

Taip pat daugis galvoja, kad neturint realios atamos, savo tėvų žemės po kojomis, rezistencija yra užsibaigusi. Jie taip pat klysta. Rezistencija galima ir reikalinga iki tėvų žemės vėl bus laisva. Tik šiuo atveju rezistencijos taktika ir priemonės yra kitos.

Pirmiausia, lietuvių tautos dauguma stovi ant savo, savo tėvų ir protėvių žemės. Lietuvių tauta vedė rezistencinę kovą prieš carų Rusiją. Kai ji nebe-galėjo tos kovos vesti ginklu, tai vedė daina, lopšine ir maldą prie ratelio, kalbėjo ir dainavo ateinančioms kartoms apie Lietuvą, jos didvyrius sūnus, apie laisvę, tėvų kalbos grožį ir viltį bei tikėjimą vergijos nusikratymu.

Gi tie, kurie pabėgo iš carų vergijos į užsienį, jie irgi -- daina, žodžiu, raštu ir visomis kitomis priemonėmis vedė tą rezistencinę kovą. Jų spausdintas žodis slapta keliavo į pavergtą tėvynę ir priminė, kad lietuviškas spausdintas žodis yra gyvas, kad lietuvis, kur jis bebūtų, neišsižadės savo brolių, tėvų žemės ir lietuviško žodžio. Jų tikėjimas ir jų rezistencija laimėjo.

Lygiai ir šiandien, okupantas yra tas pats rusas, tik kitu vardu vadinamas ir daugklastingesnis. Kaip ir anais, carų okupacijos laikais, lietuvis kovojo ginklu, kol buvo galima. Kai ta ginklo kova pasidarė nebegalima, lietuvis ją pakeitė pasyviu pasipriešinimu. Tas pats tėvynėje yra ir šiandien. Tik šiandien gal daugiau kryžių yra išdygę miškų gludumose, negu anais laikais, nes priešas tapo žiauresnis. Tėvynėje vyksta pasyvi rezistencija -- maldą, lietuvišku žodžiu, tautiniu rūbu, tautiniu šokiu ir daina.

Gi tie, kurie yra tremtyje, nors jie ir neturi tėvų žemės po kojomis, bet jie gali ir privalo vesti rezistenciją visomis savo galimomis. Tai rezistencijai priemonių šiandien yra daugiau, tremtinių yra daugiau ir su daug didesniu išsilavinimu ir politiniu stažu. Šių dienų tremtis privalo vesti kovą kiekviename savo žingsnyje ir nuo akių pramerkti ankstyvą rytą iki juodos nakties. Kiekvienas jo kalmynas, kiekvienas bendradarbis, jo valstybės ir federalinės atstovas, senatorius ir gubernatorius, užsienių reikalų tvarkytojas ir prezidentas turi ir privalo būti informuojamas ir informuojamas apie tėvų žemės žiaurią okupaciją ir reikalavimą jai laisvės. Čia negali būti vietos tarpusavio rietoms ir dalinimosi "kabineto" kėdėmis. Visų turi būti bendras tikslas, bendras noras, bendra rezistencija -- Laisvė Lietuvai.

Jeigu anų laikų beraštis lietuvis ištesėjo, nepavargo ir laimėjo nors ir po poros šimtymetų okupacijos, tai šių dienų lietuvis, su mokslo ir istorijos knyga rankoje, negali padaryti gėdos savo seneliams ir prosenelams.

Rezistencija, nors ir beginklė, yra gyva, turi būti gyva ir ji turi laimėti.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Mieli tautiečiai!

Dėkite savo sutaupas į -- SCHUYLER SAVINGS and LOAN ASSOCIATION of Kearny, New Jersey. Tai vienintelė lietuvių taupymo ir skolinimo draugija New Jersey ir New Yorko valstijose

VEIKIA NUO 1924 METŲ.

Lengvomis sąlygomis duodamos paskolos (morgičiai) namams įsigyti ar taisyti. Įvairios taupymo sąskaitos. Už sutaupas dividendai išmokami kas 3 mėnesiai. Indeliai apdrausti ligi \$10,000 federalinės valdžios įstaigos.

Mandagus ir greitas patarnavimas anglų ir lietuvių kalbomis. Ši draugija lietuvių finansinius reikalus tvarko jau 40 metų. Per tą laiką draugijos kapitalas išaugo ligi \$5,000,000.00, o rezervai ligi \$200,000.00.

Darbo valandos: pirmadieniais -- ketvirtadieniais nuo 9 iki 3 val. po pietų. penktadieniais nuo 9 val. iki 7 val. vak.

BANKO NAMAI:

24 Davis Ave., Kearney, N. J.
Telef.: WY 1-0001, WY 1-7260

Julius Paknis, Prezidentas

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabriku baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, parduvinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke
Tel. PProspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. Victory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmą ir ketvirtą nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

PENKTADIENIO VAKARAI NEW YORKE

ŽMOGUS BE DIEVO TEMOMIS...

Dail. K. Žoromskio studijoje Manhattane susirinko pusė šimto asmenų, daugiausia iš jaunosios kartos, ketvirtan Diskusijų Ratelio susirinkimam. Ratelio pirmininkas Kostas Šilūnas pakvietė visus rimties minute pagerbti New Yorke mirusį Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą, ministrą, profesorį, laisvės kovotoją Steponą Kairį.

Susirinkimo kalbėtoju buvo svečias iš Bostono dr. Juozas Girnius, kuris pristatė savo naujausios knygos Žmogus be Dievo pagrindines mintis. Knyga yra išleista į laisvę Fondo Lietuviškai Kultūrai Ugdyti. Ji yra minimo Fondo ketvirtas leidinys, didokos apimties (smulkdomis raidėmis pusšesio šimto puslapių), skoningai apipavidalintas.

Savo paskaitą dr. Girnius pradėjo pastaba, kad iš korespondencijos jam teko patirti būrelis susirūpinimą dėl lietuviško ir amerikietiško gyvenimo įtampos. Tačiau žmogui dar didesniu rūpesčiu yra tikėjimo ir netikėjimo įtampa. Tad kaip galima kalbėti mišriai auditorijai šia tema? Tiesos rūpestis yra pagrindas bendrai kalbai. Pas žmones yra bendrumas, solidarumas grumtis dėl tiesos. Tai ir yra per prarają permestas tiltas. Praraja tampa neperžengiama, kai tik šaukdamas apie kitų klaidas. Tiesos meilė neatskirama nuo žmogaus meilės.

Dr. Girnius pažymėjo, kad knygoje Žmogus be Dievo jis nagrinėja ne Dievą, o žmogaus -- žmo-

gaus be tikėjimo į Dievą -- klausimą. Dievas yra Neprilygstama Būtis, o tai yra užpaskirymokslu ribų. Žmogaus santykis su Dievu yra metafizinis, todėl ir žmogaus be Dievo nagrinėjimas tegali būti filosofinis.

Žmogaus filosofinis nagrinėjimas atskleidžia jo dvasinę prigimtį, moralinę sąmonę ir amžinybės ilgesį. Ateizmas ir teizmas kitaip supranta šias žmogaus savybes. Ankstyvesnis natūralusis ateizmas bandė žmogų išaiškinti natūralistinėmis dėsniais, vėliau marksizmas bandė pajungti žmogų visuomenės naudai, o šiandien humanistinis ateizmas skelbia žmogaus herojiškumą (siprasminti savo kūryba beprasmingame pasaulyje, nes visvien viskas baigiasi mirtimi). Naujasis ateizmas humanizmas išryškėja modernių ateistų egzistencialistų raštuose: Heidegger, Sartre, Camus ir kt. [tris pagrindinius žmogaus rūpesčius, mirties, laisvės ir iš jos išplaukiančios kaltės, prasmės, modernūs ateistai duoda savo atsakymus.

Kiek ilgiau dr. Girnius sustojo ties mirties problema. Schopenhauer bandė apeiti mirtį, sakdamas kad ji nereikšminga. Miršta paskiras individas, bet giminė išsilauko. Tačiau miršta ir giminė, miršta ir tautos, ir miršta, gėsta visa saulės sistema. Heidegger skelbia, kad turime gyventi su mirties mintim. Tik tuomet žmogus bus be iliuzijų ir įprasminis žemėje savo dienas. Sartre laiko mirtį pačios beprasmy-

bės įsikūnyjimu. Reikšminga, kad modernūs ateistai yra suteikę mirčiai teisingą dramatišką svorį gyvenimui. Gi šių dienų teistinis egzistencialistas Gabriel Marcel teigia, kad mylėti yra sakytį jog tu nemirsi. Mirusieji yra tik tie, kurių nebemylime. Ties mirties klausimu ir daugiausia išsiskiria modernus ateizmas nuo modernus teizmo.

Savo knygos širdim dr. Girnius laiko dalį C, pavadintą Žmogus be Dievo minties keliai. Čia jis pristato ateistinio egzistencializmo pagrindinius bruožus ir čia pat jis atsako savo teistine kritika. Dalyje D, Žmogus be Dievo pavidalai gyvenime, jis suranda ateistinius atitikmenis literatūroje ir į juos vėl atsako savo kritika. Modernioje ateistinėje literatūroje išryškėja trys žmogaus tipai: laimės medžiotojas, absurdis fatalistas ir veiklos žmogus -- herojinis aktyvistas.

Dr. Girnius baigė savo žodį, cituodamas D dalies užsklandą: "Savuoju prasmės ieškojimu žmogus liudija Dievą, tikėdamas, abejodamas ir -- neigdamas". Dar jis pridėjo, kad tikėjimas nelygus tikėjimui ir netikėjimas nelygus netikėjimui. Jis tikisi, kad gal prisidėsias savo knyga prie gilesnio tikėjimo ir paradoksiškai prie gilesnio netikėjimo, nes, anot jo, tikėjimas ir netikėjimas yra vieno tikėjimo dupleidai. Tikintiesiems priminė, kad apaštalausant yra kartais didesnis pavojus ne priversti prie Dievo, o nuo jo nuvesti. Čia pacitavo knygos paskutinius žodžius: "Netikėjimo iškilimas visada liudija kaltę ir tų, kurie nori jaustis teisiųjų oazė. Kai viesulas siaučia, jis lenkia ir oazės medžius, atseit, nieko neaplenkia. Todėl iš tiesų nėra oazės, tėra

Urbanos lietuvių studentų tautinių šokių grupė, vadovaujama A. Kleinačio, gruodžio 11 ir 12 d. pasirodė tarptautinės mugės programoje. Pirmoji eilė: D. Šimkutė, O. Užgirytė, R. Gavelytė, V. Ripskytė, A. Ginčauskaitė, D. Ažubalis. Antroji eilė: R. Liaugminas, A. Garbenytė, R. Rygertaitė, V. Palčauskas. Trečioji eilė: V. Benokrakis, A. Šlapauskas, V. Lukas, R. Račkauskas, V. Atutis, A. Kleinaitis, S. Račkauskas.

visų bendra atsakomybė už savo laiką".

Po paskaitos sekė gyvos diskusijos. Dr. Margeris Jasaitis teigė, kad negali būti dialogo tarp tikinčio ir netikintio. Dialogas įmanomas tik tarp tikinčio ir nežinančio ir tarp netikintio ir nežinančio. Nežinančio pozicija yra svarbi ir tikra. Jis sakė, kad jis paklausė prof. Stasį Šalkauskį porą metų prieš jo mirtį, ar Dievas yra. Šalkauskis atsakė, kad nežinau. Tą patį klausimą vėliau pastatė prof. Steponui Kairiui irgi jo paskutinėmis gyvenimo dienomis. Kairys atsakė: "Nežinau.". Dr. Girnius atsakė, kad nežinančio pozicija yra nelygi. Svarbu, koks yra nežinojimas. Kiekvienas agnosticizmas savyje slepia ar tai tikėjimo, ar tai netikėjimo pradmenis. Vincas Rastenis pastebėjo, kad autorius buvo drąsus ir objektyvus savo knyga, tačiau ar neperdaug jis viską išskyręs į baltą ir juodą. Yra juk trečia nežinančio pozicija, o be to, tikėjimui autorius pridudąs lyg tai didesnę gilumą ir lyg tas tikėjimas lygus katalikiškumui. Dr. Girnius pasakė, kad jis knygoje nekalbėjęs apie skirtingus Dievo suvokimus. Jo knygos Dievas yra tik skurdusis filosofinis Dievas, Dievo nagrinėjimas nebėra filosofo uždavinys. Jo knyga nėra polemikinė. Polemika yra tada, kada nori ginčytis su kitokiu rūpesčiu negu su tiesa. Dėl vidurinės pozicijos dr. Girniaus atsakymas Rasteniui buvo toks pat kaip Jasaičiui: apie kokią vidurio poziciją kalbame?

Tolimesnėse diskusijose dr. Vytautas Vygantas išreiškė reikala skirti tarp tikėjimo ar žinojimo sričių. Žinojimas nereikalauja jokio tikėjimo. Tikėjimas yra apsisprendimo dalykas. Apisprendus už ką nors ir yra atsakomybė prieš ką nors. Dr. Vygantas paklausė kitos pusės, kaip ji kildina savo atsakomybę. Dr. Jasaitis replikavo, kad tikėti yra priimti jaučiant tam tikrą tiesą, bet negalint prie jos prieiti. Tikėjimas yra tam tikros drąsos dalykas. Dauguma žmonių už tikėjimą neapsisprendžia. Už žmogų apsispręsti irgi reikalinga drąsa. Kostas Šilūnas siūlė tikėjimą laikyti intuityviniu žinojimu. Dail. Vytautas Ignas klausė, kam iš viso reikia žinoti, kam maišyti žinojimą su tikėjimu, kai kalbama apie tikėjimą.

Diskusijose dar kalbėjo Budreckis, Pažemėnas, dr. Šomkaitė ir kt. Rašančiam irgi teko paklausti apie jam iškilusius klausimus. Kodėl dr. Girnius savo knygoje necituoja lietuvių autorių? Ar dėl to, kad pas mus nėra ryškių ateistinių pozicijų? Dr. Girnius atsakė, kad nenorėjęs traukti lietuviškos medžiagos, nes pas mus pagunda tuoj pat šiuo klausimu polemizuoti, išskirti "savuosius" ir "svetimuosius", vietoj parodžius bendrą tiesos rūpestį. Tačiau yra aiškių ateistinių pozicijų ir lietuvių parašytoj filosofijoje ir lietuvių literatūroje. Rašantis dar paklausė, ar dabartinė Lietuvoje puoselėjamas gilesnis ateistinis žvilgsnis. Dr. Girnius pavadino Lietuvos dabar-

tinį ateizmą labai sekliu ir banaliu, esantį grynai propagandos ribose. Kad tai ryšku, matosi ir, pavyzdžiui, šių metų Pergalės II-to numerio recenzijoje apie Nepriklausomybę Lietuvoje mirusio trisdešimt vieno metų Leono Skabeikos kūrybą. Mirtį, anot Pergalės, poetas Skabeika sutiko sutikro materialisto filosofiniu ramumu, priimdamas ją kaip gamtos būtinybę. Tačiau Skabeikos poezijos lyrinis herojus, tarytum jo paties asmenybės antipodas, rūškanas ir niūrus, pilnas kankoldo nepasitenkinimo ir pykčio, grimstąs neretai į mistiką ir nusivylimą. Anot Pergalės, mat Skabeika -- poetas nespėjo su Skabeika -- žmogum, kurio idėjinį pažitūrį lūžis pilnai atsispindėjo tiktai laiškose ir priešmirtiniame testamente. Čia nėra nieko kito, kaip tik Skabeikos traukimas į Prokrusto lovą ir būtiną optimizmo priekergimas ateistui Skabeikai, kurio ateizmas buvo liūdnas ir niūrus prieš mirties be-

prasmybę. Ateistinio humanizmo Lietuvoje nėra.

Džiugu išsiviję turėti dr. Juozą Girnį. Jis kuo tik, tai išreiškia savo filosofiniais veikalais. Jis tik lietuviškumu ir štai mes turime jo Tautą ir tautinę ištikimybę. Jis tik Dievu ir štai jo Žmogus be Dievo, nagrinėjęs beplintantį netikėjimą tikėjimo šviesoje. Gausiu atsilankymu ir gyvu susidomėjimu new yorkinis Diskusijų Ratelis, manau, pilnai užgyrė ir įvertino dr. Juozo Girniaus filosofinį darbą.

Sekantis Diskusijų Ratelio susirinkimas įvyks sausio mėn. 15 d., penktadienį, 8:30 val. vak. dail. K. Žoromskio studijoje, 257 W. 14th Street, Manhattan. Numatoma itin įdomi programa, kuri bus paskelbta vėliau.

Saulius Šimolūnas

KAS BUVO? KAIP BUVO? KODĖL BUVO?

Šiais požiūriais Aleksandras Merkelis Antano Smetonos monografijoje gvildena Lietuvos laisvės apyaušrio ir nepriklausomybės laikotarpio įvykius ir jų fone vaizduoja pirmąjį ir paskutinį jos prezidentą.

• MONUMENTALUS VEIKALAS

Monografija apima 786 psl. didelio (6x9 colių) formato. Iš to skaičiaus 32 psl. iliustracijų. Įrišta kietais viršais, su iliustruotu aplanku.

Leidėjas davė puošnią išorę. Apipavidalinimu neužsileidžia geriausiems leidiniams.

O autorius, greta visų kitų vertingų bruožų, suteikė veikalui puikų stilių, kuris žavi sklandumu, grakštumu, lankstumu. Dažnai pasitaiko dialogų, kurie teikia tekstui gyvumo ir betarpiškumo.

• LIETUVOS MONOGRAFIJA

Biografijai tikrąja to žodžio prasme skiriamas pirmasis veikalo skyrius, o toliau dėstoma A. Smetonos visuomeninė, kultūrinė ir politinė veikla, kuriose jis kuo plačiausiai reikšėsi per ištisas keturias dešimtis metų (1904-1940). Autoriaus prasitarimu, dėl šio pobūdžio pati didžioji veikalo dalis tiktų vadinti Lietuvos monografija.

• GAUSI DOKUMENTACIJA

Dėl vaizdo ryškumo daug dokumentų cituojama ištisai. Įvykiai aprašomi visu platumu ir komentuojami autoriui būdingu įžvalgumu ir objektyvumu. Savo teigimus autorius remia šaltiniais, iš kurių yra pateiktos daugiau kaip tūkstantį citatų. Veikale trumpiau ar plačiau minima per 1200 kitų asmenų, vienaip ar kitaip susijusių su A. Smetonos veikla.

• LEMTINGI ĮVYKIAI

Paskutiniuose dviejuose skyriuose aprašomi Lietuvai lemtingi įvykiai -- Lenkijos, Vokietijos ir Sovietų Sąjungos ultimatai ir okupacija. Šiam laiko atžvilgiu trumpam tarpui autorius skiria apie trečdalį veikalo dėl padarinių fatališkumo Lietuvos valstybei.

Patys tuos įvykius išgyvenusieji atsimename juos bendrais bruožais. O monografija įgalins susipažinti su daugelį detalių, kurių ne visos buvo žinomos visuomenei anomis kritiškais dienomis.

— IŠKIRPKIT IR SIŪSKIT KUPONĄ ŠIANDIEN —

MR. K. POCIUS, 3908 FIR STREET, EAST CHICAGO, IND. 46313

Prašau atsiųsti man	Mr.	
Aleksandro Merkelio An-	Mrs.	
tano Smetonos monogra-	Street	
fijos egz., skaitant	City	State
po \$12.50. Priedu \$.....	Zip Code	
sumos čekį perlaidą.	(Visą adresą rašyti didžiosiomis)	

Tinkami rūbai duoda gerą savijautą

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasaulį! — Mes aprenksime Jus nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių vyrų aprangai.

BOTANY „500“ kostiumai ir paltai,
MANHATTAN marškiniai,
LEE ir DISNEY skrybėlės.

Krautuveje Jūs laukiami
kasdien,
o sekmadieniais
nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nušimčių!

Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Marquette Gift Parcels Service

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.

Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagedaujanų prekių PAPIGINTOMIS KAINOMIS.

Akordeonai, siuvamos mašinos, skalbimo mašinos, automobiliniai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov. Sąjungos sandėliu.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

PRIEŠKALĖDINIS VAKARAS VASARIO 16 GIMNAZIOJE

V. ALSEIKA, Vokietija

Kalėdų Eglaitė jau virto tradicija Vokietijos lietuvių švente. Gruodžio m. 18 d. toji Eglaitė Vasario 16 Gimnazijoje įvyko jau 10 kartą iš eilės. Septynius kartus iškilimams vadovavo pats jos iniciatorius bei ligšiolinis vadovas mokytojas, Fricas Skėrys, o treji metai jam talkininkauja Gimnazijos ateitininkai su jų vadovu kun. J. Riaubūnu. Pati surengimo bei pravedimo našta daugiausia slegia mok. Skėrį, o programą, kaip paprastai "išveža" pati Gimnazija su vadovybe, mokytojais ir nemažu moksleivių, pačiais mažiausiais pradedant, būriu.

Būdingasis tų Eglučių Gimnazijoje bruožas yra tai, kad Gimnaziją atvyksta visa eilė JAV karininkų (iš netolimų darbo kuopų). Jie įdėmiai seka lietuvių atliekamą programą, jie atsigaubę ir piniginius čekius lietuvių mokslo židiniui paremti. Šalia amerikiečių visuomet dalyvauja ir keli aplinkinių vietų vokiečiai dvasininkai (katalikai ir evangelikai). Dar viena nuolatinių svečių grupė, tai Mannheimo, Heidelbergo, Frankfurto, Lampertheimo ir kt. aplinkinių vietų spaudos atstovai. Jų reporteriai domisi programa, o vikrios foto korespondentės fiksuoja kalėdinius vaizdus ir deklamuojančius ar vaidinančius mokinius. Čia vėl ir vėl reikia išskirti F. Skėrio nuopelną -- tokių glaudžių kontaktų su vokiečių laikraščiais, ir pastaruoju metu ir su valstybine spaudo agentūra tikrai galėtų pavydėti kitų tautinių Vokietijoje lietuvių.

Kalėdų Eglaitės programoje buvo direktoriaus kun. B. Liubino parengtas vaidinimas. Kai užpernai buvo parodytos "Kalėdos svetur", tai pastaroje Eglaitėje stebėjome "Pirmąsias Kalėdas". Pirmame veiksmo pavaizduotas Kristaus laukimas, ant-

rame -- Praktėlė. Tiesa, ši kartą mokiniams nebuvo daugiau galimybių pasirodyti su vaidybiniiais sugebėjimais. Tačiau kalėdinės nuotaikos netrūko ir drauge nestigo temų fotografams. Vaidino 4-8 klasių mokiniai, iš jų išsiskyrė viena gabiausių

Solistė Aldona Stempužienė, akompanuojant muzikui D. Lapinskui Vokietijoje lietuviams davė eilę koncertų. Kalėdas praleisti buvo nuvykusi į Romą, iš kur siunčia šventinius linkėjimus.

A. Plėnio nuotrauka

Vaidas iš Aldonos Stempužienės koncerto Reutlingene, Stuttgarto radiofono orkestrui dirigavo D. Lapinskas.

moksleivių (8 kl.) Elza Morozovaitė, dar Vanda Endriukaitė (8 kl.) svarbiausiam vaidmeny Andrius Šmitas (7 kl.), A. Starukas (6 kl.) ir A. Packevičius (5 kl.). Šalia vyresniųjų vaidinime sumalonumu teko stebėti giesmes giedančius, deklamuojančius pačius mažiausius moksleivius. Per 9 dienas parengtą vaidinimą režisavo E. Tamošaitienė, o dail. A. Krivickas pasirūpino sceniniu apipavidalinimu.

Kita programos dalis -- K. Motgabio vedamo mokinių choro atliekamos giesmės. Labiausiai publiką patraukianti dalis, tai mokinių pasirodymas įvairiomis kalbomis (ne tik lietuviškai, bet ir vokiškai ir angliškai) atliekamos deklamacijos. Tikras talentas iš pačių jauniausių tarpo, tai 2 kl. mokinė Irma Steinhachaitė (jau praminta Irma la Douce). Buvo ir mokinukų, pvz. 1 kl. Algis Valiūnas, paskaičiusių, bet... vokiečių kalba, savo pačių sukurtų eilėraščių. Reikia pripažinti, kad mokiniai tikrai pavyzdinčiai pademonstravo anglų ir vokiečių kalbų tarseną.

Visos programos didelis pavairinimas, tai iš JAV, Clevelando, lapkričio m. atvykusios Aldonos Stempužienės su muziku D. Lapinsku atliktos kelios giesmės lietuvių, prancūzų, anglų ir ispanų kalbomis. Solistė, būdama labai geroje formoje, dar "išildyta" pilnos Gimnazijos salės, padainavo D. Lapinsko "Eglėlė žalioti", Naujajio - Lapinsko "Piemenėliams", de Falla "Nana", anglų -- Peck the Hills, Indėnų Kalėdų giesmę ir A. Adam -- Cantique Noel

Kaip paprastai, neapsieinama be kalbų ir jų, bent trijomis kalbomis, netrūko ir Huettenfeldo tradicinėse iškilimėse. Eglaitės iškilmes atidarė kun. J. Riaubūnas (jis ir Gimnazijos kapelionas), o pagrindiniu pranešėju buvo tų iškilnių "spiritus movens" -- Fr. Skėrys, Eglutės žvakutes uždegė, -- simbolizškai, nes Gimnazija remiama bei išlaikoma trijų tautybių -- lietuvių Tėvas A. Bernatonis, amerikietis, armijos maj. ir kapelionas di Benedetto ir evangelikų kunigas Munk.

Kalbėtojų tarpe pažymėtini Tėvas A. Bernatonis, evangelikų kapelionas Urdzė, iš Bad Godes-

bergo, nors latvis, bet kalbąs gryniausią lietuvių kalbą. Iš amerikiečių col. Garbacz pažymėjo: "man garbė čia būti, mes norime visais būdais paremti lietuvių bendruomenę". Jis prisipažino savo jaunystėje kalbėjus lenkiškai, jis ir pats savo metu vaidinęs tokio pobūdžio spektaklyje ir pasižadėjo kitais metais ir vėl atsirasti lietuvių tarpe bei stebėti kalėdinių nuotaikų vaizdus. Vokiečių kalbėtojai buvo patenkinti kalėdinėje Gimnazijos programoje galėję žiūrėti tradicinės šventės prasme.

Gimnazijos vardu dėkojo direktorius kun. Br. Liubinas. Jis nurodė, kad be lietuvių paramos nebūtų įmanoma taip toli pažengusi naujojo Gimnazijos pastatų statyba. Labiausiai tenka dėkoti kun. B. Sugintui ir visiems Vasario 16 Gimnazijos rėmėjams. Padėka priklauso ir kitų tautybių rėmėjams ir čia pirmoje eilėje -- federalinei ir Badeno-Wuertembergo krašto vyriausybėms. Žinoma, Liubinas dėkojo ir JAV kariuomenės atstovams. Su parama skubėjo ir pati lietuvių visuomenė Vokietijoje ir kt. kraštuose -- be jos paramos būtų sunkiai įmanomos ir tos tradicinės Kalėdų Eglaitės.

Buvo įdomu stebėti, kai išsiriškavę amerikiečių karininkai skubėjo įteikti piniginius čekius. Vėliau pasirodė, kad tik programos metu buvo suaukota apie 1900 DM. (arba apie 480 dol.). Prieš tai suplaukusios aukos įgalino visus mokinius apdailinti kalėdinėmis dovanomis (popieriniai maišai su vaisiais, saldumynais). Mokiniai išskubėjo kalėdinių atostogų pas tėvus ir drauge išsigabeno ne tik dovanas, bet ir įspūdiškai perpildytas galveles. Pagaliau, negalima nepriminti dar vienos "tradicijos tradicijoje". Buvęs Vasario 16 Gimnazijos direktorius Giedraitis (Worcester, Mass) kasmet paskiria pinigines dovanas "geriausiems lituanistams", kitaip tariant, geriausiai lietuvių kalboje pažengusiems moksleiviams. Paaiškėjo, kad 1964 m. pabaigoje arba jau mokslo metų pusmėčiui praėjus tokiais pasirodė jau minėtoji Elza Morozovaitė ir JAV lietuvių skaitytojams iš straipsnių žinomas A. Hermanas. Abu 8 kl. mokiniai ir abu... su nelietuviško-

mis pavardėmis. Tai ir įdomiau. Kitais atvejais galima įsitiškinti, kad stodami Gimnazijon lietuviškai nemokėję nežodžio, žinrėk, po kelerių metų lietuviškai kalba be priekaištų, nuolat pasirodo vaidinimuose, kitus pralenkia mokslo pažangumo lygiu.

Eglaitės iškilmes plačiai aprašė vokiečių dienraščiai "Mannheimer Morgen", "Neue Frankfurter Presse", Heidelbergo "Rhein - Neckar Zeitung" ir kiti dienraščiai.

Įdėta ir daug nuotraukų.

* RESPUBLIKONŲ PARTIJOJE vyksta įtempta kova dėl partijos vadovybės. Senat. Goldwateris aiškiai pasisakė stovįs už dabartinį pirmininką Burch, kuris yra suplanavęs programą 1966 ir 1968 m. rinkimams ir respublikonų partijos vienybei išlaikyti. Tuo pat metu dalis respublikonų spiečiasi aplink Ray C. Bliss, Ohio respublikonų pirmininką, kaip rimčiausią Burcho pakaitalą.

Let us pave
the road to a
MORTGAGE LOAN
designed just for you

ST. CLAIR SAVINGS
813 EAST 185TH STREET • IV 1-7800

Schaefer yra alus, kurį privalote turėti, jei turite daugiau, nei vieną.

Kai esate ištroškęs, pirmas šaltas alus -- bet kuris šaltas alus -- ragaujamas su pasigėrėjimu. Bet vėliau, su antru stiklu, ir trečiu, kažko pasigendate. Kažkaip jaučiasi nusivadėjimas. Bet Schaefer yra skirtingas. Malonumas geriant Schaefer niekad nepranyksta po stiklo ar dviejų. Net troškulį nuramins, Schaefer vistiek lieka šviesus ir stiprus. Tai yra kokybė, išskirianti Schaefer nuo kito gero alaus. Žmonės kalba, kad stiprus, šal-

tas, auksu šviečias Schaefer suteikia tą patį pasitenkinimą šaltą stiklą po stiklo ragaujant. Jie ištikrųjų turi pirmojo alaus malonumą, jis liks ragaujant visą turimą alų. Taigi, kodėl neišbandyti Schaefer? Sekantį kartą, kai eisit apsipirkti, pasiimkite šesius bonkų dėžutę ar dvi. Išitikinkite patys, kodėl Schaefer vadinasi alumi, kurį privalai turėti, jei turi daugiau, kai vieną.

Schaefer Breweries, New York and Albany, N. Y., Baltimore, Md.

Vasario 16 Gimnazijos mokiniai suvaidinę Kalėdų vaidelį. Nuotraukoje V. Endriukaitė ir A. Starukas.

Kalėdų senelis su dovanomis aplanko Detroito lituanistinės mokyklos mokinius.

LITUANISTINĖS MOKYKLOS EGLUTĖ DETROITE

Kalėdinių minčių pagautas, atsidūriau Detroito Lituanistinės Mokyklos Kalėdų eglutės parengime 1964 m. gruodžio 20 d. sekmadienį. Parengimas vyko Lietuvių Namuose 3009 Tilman gatvėje.

Didžiulė salė pilna žmonių: ir didelių ir mažų... virš keturių šimtų. Klebesys... klebesys... Vaikų nuotainiai, džiaugsmo kupini šūkavimai!

-- Kalėdų senelis man jau atnešė ir dar atneš dovanų. Mamytė ir tėvelis sakė, kad aš geras buvau. Aš gausiu visą elektarinį traukinį! Or, aš gausiu! -- gyrėsi Pranas kitam savo draugui lituviškai.

-- Ir aš gausiu! Pranak, tūnemanys, kad Kalėdų senelis ir man neatneš jokių dovanų! Aš žinau -- aš gausiu, -- nes aš visad lituviškai kalbėjau... skubiai įsijungė į kitų vaikų būrį Algūkas.

Ir kiek išrėkdamas prieš kitus pasistieps, ėmė neseniai, matyt, išmokyti dainelę dainuoti "Dregeli, broleli, neskrisk taip aukštai, Nutūpk ant lapelio, kur gėlės žiedai"...

Scena. Viršum scenos vytis, iš kairės prie pat scenos susodinti choristai: visi mažiukai mokiniai ir mokinės. Jų čia sėdi 55! Prieš juos prie pianino sėdi mok. Stasys Šližys. Visų vaikų veiduose rimtis, nes jie choristai! Jie apačioj prie scenos dainuos, o scenoje kiti draugai vaidins, dainuos ir

DIDŽIULIS PASIRINKIMAS prekių ir kainų

LANGAI ir DURYS

Antrieji žieminiai langai ir durys iš STAINLESS STEEL (8 rūšių), ALUMINIJAUS, NYLONO STOGELIAI ir kiti įvairaus metalo ir stiklo gaminiai.

KOSTAS BUTKUS

Tel. LU 5-6291

Chicago

vien mažyčio -- jaunojo atžalyno virš 200! Garbė rengėjams, mokytojams ir tėvams, suaugusiųjų irgi nemažiau 200.

Vaidelio pastatyme pagrindiniuose vaidmenyse buvo Dalia Gaizutytė (Skaidrytė), Kastytis Butkus (Kalėdų senelis), Loks (Ged. Geldauskas), Kiškiai: S. Jankauskas, R. Leonavičius, A. Petronis, J. Pikūnas, J. Alkevičius, R. Janukaitis, K. Smalinskas ir A. Vaitiekus.

Mergaitės: J. Bironaitė, V. Ivanauskaitė, B. Kurkutė, N. Milmanaitė ir B. Urmanavičiūtė.

Berniukai: E. Kasputis, A. Kaulinis, L. Kulikauskas, V. Kundrotas, R. Petronis ir R. Selenis. Drugeliai: L. Andriūšaitytė, D. Astašaitytė, R. Bilūnaitė, G. Damašytė, D. Kalvėnaitė, A. Kasputytė, R. Matvekaitė ir R. Rukštelytė.

Snaigės: D. Bartkutė, G. Duobaitė, L. Kulikauskas, R. Mikulionytė, V. Skiotytė, A. Smalinskaitė, R. Šližytė, K. Veselkaitė ir J. Žiukaitė.

Vaikų choras savo dainomis jungėsi su scenoje vaidinusiais.

šoks Balės Vaivorytės Kalėdinį vaizdėlį "Skaidrytė".

Detroito lituanistinės mokyklos mokiniai Kalėdų eglutės programoje išpildo Snieguolių šokį. J. Gaizutės nuotrauka

"Skaidrytės" vaidinimas prasidėjo, užtruko visą valandą gaviam judesį, dainų skambėjimą ir vaikiškuose šokiuose. Vien vaidinimo dainų ir šokių dalyvių 95. O salėje, su tėvais, jų apytikriai suskaičiau dar apie šimtą. Taigi

Sudainuotos šokiams pritaikintos 7 dainos.

Dekoracijas paruošė ir režisavo J. Pusešis; padėjėjos -- St. Kaunelienė ir J. Pečiūrienė. Stilizuoti šokiai: Ald. Milmanienė ir Č. Naumienė. Visos

dainos, giesmės ir šokių muzika Stasio Šližio.

Buvo pajusta gili ir momento verta kalėdinė dvasia, ypač, atrodė, tai jautė vaikai.

AŠ GYVĄ LIETUVĄ MAČIAU...

Salės viduje spalvotais žaisleliais - žvilgučiais, auksu ir sidabru papuoštoji eglutė išdėdžiai žvalgėsi į dviejų šimtų vaikų būrį. Ir man atrodė, jog eglutė, kaip ir mes lietuviai, turėjo tą vakarą gyvą širdį, lietuvišką jausmą ir ji kartu su mumis džiūgavo ir šaukė "Aš gyvą Lietuvą matau"...

Ir tikrai, kol mes sugebėjome po kelis šimtus lituviškai kalbančių ir dainuojančių vaikų suburti, tol laisvos Lietuvos viltys bus skaidrios. Vaikai, jaunimas -- mūsų ateitis, mūsų laisvos Lietuvos kovotojai ir pavaduotojai.

ŽEMYN BAIGMINĖS PAKOPOMIS...

Nutilo vaikų kalėdiniai kupini neišsakytos džiaugsmo krykštavimai. Užgeso spalvotos eglutės šviesos. Sustingo pasakose pabudę žaislinės lėlytės ir kareivėliai ir tiek vikriai prisišokę, muzikos prisiklausę... nuėjo poilsio...

Prisiminus šį pavykusį vaikų parengimą, negalima nepagirti ir nepasidžiaugti Lituanistinės Mokyklos vedėjo St. Šližio sumanumu, energija ir ryžtu. Itin krinta į akis vieningas tikslo supratimas. Visi dirbo, daug dirbo. Vieni mokė dainuoti, šokti, vaidinti, kalė dekoracijas, kiti siuvo plaštikių sparnelius, kiškų auksuotus kailinėlius, gamino ložio kailinius, snieguolėms baltutėms -- balerionoms sukneles. Šeimininkės nepagalėjo valgių bufetui maistingų aukų. Ir kada visi nešė į vieną krivą, vaikai buvo gausiai apiberti dovanomis, beto, liko dar keli šimtai grynų pelno.

Pagirtina, kad rengėjai suprato reikala ir išspausdino pavyzdiną gražiai atrodančią programą. Viršelį meniškai padabino dail. St. Smalinskienė. Daugybę pėlinių sveikinimų surinko darbštusis Tėvų Komitetas.

Ypač žavėjomės Marijos Sims žodžiais ir Stasio Šližio kompozicija - muzika "Suskambėdikt varpai minginiai".

Lauksime kito tokio pavyzdinčio kalėdinio eglutės parengimo!

V. Mingėla

P A D Ė K A

Lietuvos Laisvės Kovų Invalidų Draugija visu lietuvišku nuoširdumu dėkoja organizacijoms ir atskiriems asmenims už aukas invalidams paremti:

Liet. Veteranų Sąjungos "Ramovė" Los Angeles skyriui -- \$200.00, Waterburio skyriui -- \$102.00, Omahos skyriui -- \$80.00, Philadelphia skyriui -- \$36.00. D. L. K. Birutės Draugijos Clevelando skyriui -- \$25.00 ir J. Matiu-kui. Woodhaven, L. I. -- \$10.00.

* EGIPTUI ŠIAUŠIANTIS prieš JAV, de Gaulle, nieko nelaikdamas, pasiuntė į Kairą buv. min. pirm. Edgar Faure tampa presnėmis ryšiams užmegsti. E. Faure savo laiką vyko į Pekiną ir tos kelionės pasekoje buvo užmegsti diplomatiniai ryšiai su R. Kinija.

Detroito Tarptautiniame Institute lapkričio 19-22 d. buvo suruošta tarptautinė mugė, kur tarp 60 tautybių paviljonų turėjo ir lietuviai. Mugė aplankė apie 13,000 žmonių. Lietuvių paviljoną [rengimu rūpinosi Detroito L.K. valdyba, Nuotraukoje pirm. St. Hotra, vicepirm. agr. J. Baublys, C. Stokas, Ižd. M. Michaels. Prie paviljono organizavimo dar prisidėjo R. Bilaitienė, L. Puskepalaitienė, M. Bukauskienė, L. Mingelienė, J. Gruzdas, Iljesevičius. J. Gaizutės nuotrauka

NEW YORK

* DR. ANTANAS KLIMAS, Rochesterio universiteto palyginamųjų kalbų mokslo profesorius, įvykstančioje rajoninėje lituanistinių mokyklų mokytojų studijinėje konferencijoje New York'e, skaitys paskaitą pagrindiniais anglų ir lietuvių kalbų fonologinių skirtumų klausimais. Chicagoje įvykstančioje mokytojų konferencijoje dr. A. Klimo paskaita sulaukė didelio susidomėjimo.

* ELENA RUZGIENE, šeštadieninės Maironio vardo mokyklos vedėja Brooklyne, rytinio pakraščio mokytojų konferencijoje praves pavyzdinę pamoką su pirmo skyriaus mokiniais. Mokytojai bei lituanistinių švietimo besidomėjantieji, kviečiami konferencijoje dalyvauti. Konferenciją organizuoja JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo Taryba.

* JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS New Yorko Apygardos valdyba, vadovaujama Jono Šlepečio, sutiko globoti rytinio pakraščio lituanistinių mokyklų mokytojų konferenciją; aprūpinti konferencijos dalyvius nakvyne, maistu ir taip pat surado patalpas konferencijai.

Rytinio pakraščio mokytojų konferencija įvyks, 1965 m. sausio mėn. 2-3 dienomis Apreiškimo parapijos patalpose, 259 North 5th St., Brooklyn, New York. Konferencijos pradžia, sausio 8 d. 9 val. ryto. K.J.

CHICAGO

* Dr. A. Rudokas su žmona išvyko į Miami, Florida, dalyvauti gydytojų optometrų suvažiavime, kuriame bus aptariami klausimai ryšium su naujais patobulinimais akininių prietaisų srityje. Šiame suvažiavime paliesti ir kiti šios profesijos žmonių reikalai. Rudokai grįš po Naujų Metų. Kabinetas uždarytas iki 1965 m. sausio 4 d.

LOS ANGELES

ŠAULIŲ VEIKLA

Los Angeles šaulių būrys, padidėjęs narių skaičiumi, persiorganizavo į kuopą. Gruodžio 13 d. įvyko kuopos metinis susirinkimas, kuriame buvo apsvaistytas einamieji reikalai ir nustatytos gairės sekantiems metams. Numatyta surengti meno - literatūros vakaras, gegužinė ir tradicinis Joninių laužas.

Išrinkta nauja kuopos valdyba šios sudėties: Osvaldas Žadvydąs - pirmininkas, Jonas Girka-vičius - išdininkas ir Ona Razu-

tienė - sekretorė. Kontrolės komisiją sudaro Antanas Račkauskas, Angelė Norbutienė ir Česlovas Vilčinskis.

ŠACHMATAI

BOSTONO TARPKLUBINĖSE varžybose, lietuviai iškovoję pergalę, kurios sunku buvo tikėtis. Jie įveikė pačią stipriausią lygos komandą Cambridge II. Gediminas Šveikauskas sužaidė lygiomis su Jugoslavijos meistreriu Milan Vukcevič, Algis Makaitis ir Kazys Merkis įveikė Bostono čempionus: Alex Keyes ir David Scheffer. Leopoldas Šveikauskas baigė lygiomis su N. Jersey ekspertu Lukowiaku ir Vilnis Ezerins nutraukė laimėtiną padėty partiją su H. Dondis. Pasekmė bus 4-1 mūsų vyrų naudai! Lentelę pirmąja lietuviai 4-1 16-9 ir Boylston C.C. 4-1 15-10, priešaky Cambridge, MIT, Harvard ir kt.

* NEW YORK TIMES, gruodžio 14, atžymi Povilą Tautvaišą laimėjusį Illinois p-bes. Pabrėžta, kad jis į p-bes atvyko su perrišta galva po automobilio susidūrimo, lyg norėdama patikrinti ar nepaliesi jo smegenys? Ir jei kieno smegenys buvo sušlubavę tai ne Tautvaišo, bet jo varžovų, teigia N.Y.T., žymėdamas puikų mūsų meistrerio laimėjimą. Gruodžio 17 d. N.Y. Times vėl atžymi P. Tautvaišą. Jis baigė pustaškiu žemiau laimėtoju North Central p-besė Milwaukee: Miro Radocič ir didmeistreris Robert Byrne. Latvių Šacha Pasaule apie Tautvaišo laimėjimą rašo su tokiu antgalviu: Lietuvių šachmatų karalius -- Illinois čempionas.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

* FLORIDOS LIETUVIAI, Nr. 11-12, mėn. Floridos lietuvių ir vasarotojų iliustruotas laikraštis, eina nuo 1960 m. Leidėjai: Anelė Zabukas ir Petras Pocius, 3031 54th St., S. Gulfport, Fla. Redaguoja Edvardas Karnėnas, 1118 Rutherford Rd., Cleveland Hts., Ohio 44112. Bendradarbiauja: dr. D. Jasaitis, K.S. Karpius, K. Kodatienė, J. Nartnė, E. Verbela, F. Šeštokas, W.J. Jurgėlas, J. Juodis ir kt. Laikraštis įdomiai vaizduoja Floridos lietuvių gyvenimą, atsiliepia į aktualius lietuvių išsvijos visuomeninius reikalus, duoda reikalingų žinių vasarotojams Floridoje. Laikraščio išvaizda patraukli. Nuo 1964 sausio mėn. spausdinamas Vilties spaustuvių Clevelande. Prenumerata \$2,50 metams.

* ITALIJOS PREZIDENTU išrinktas užsienio reikalų ministris Giuseppe Saragat. Parlamentas turėjo balsuoti 21 kartą, kol naujasis prezidentas gavo reikiamą balsų daugumą.

PAGLIO'S RESTAURANT and LOUNGE

239 Richmond Rd. at Chardon Rd. Richmond Heights, Ohio 44132 AN 1-2040

AMERIKIETISKI IR ITALIŠKI VALGIAI.

Atdaras septynias dienas į savaitę.

Lietuvaitė savininkė -- galite kalbėti lietuviškai. Lietuviai mielai laukiami svečiai.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Imp. 5-Star FRENCH COGNAC	5th	5.75
2. HENRY McKENNA Kentucky Bourbon...	5th	4.98
3. GLENMORE VODKA	5th	2.98
4. Imp. French NAPOLEON Brandy.....	5th	3.35

5. COINTREAU Liqueur and Brandy	5th	4.75
6. LIEBFRAUMLICH Imp. German Wine ..	5th	.98
7. BORDEAUX Imp. French Wine	5th	.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Vilija Mockutė neseniai buvo atžymėta Collinwood valstybinės gimnazijos Clevelande Tautinės Garbės Draugijos sąraše. Šie sąrašai Amerikos aukštesnėse mokyklose abiturientų laidoje sudaromi pagal vienbalsį mokytojų sutarimą. Dėmesin imamas pažangumas moksle, elgėsys, pasitarnavimas mokyklos bendruomenei bei administracinis sugebėjimas.

Malonu konstatuoti, kad dar viena lietuvaitė iškilo ir buvo tinkamai įvertinta amerikiečių tarpe. Ypatinai malonu šia proga paminėti, kad Vilija Mockutė gimnazijoje yra labai aktyviai įsijungusi į daugelį jaunimo organizacijų ir jose eina vadovaujančias pareigas. Jos populiarumui atestuoti užtenka tik paminėti, kad ji yra išrinkta futbolo komandos "cheerleader". Sporte ji taip pat labai sėkmingai reiškiasi keliose šakose, ne tik tarp lietuvių sportininkų, bet taip pat tarp pabaltiečių ir amerikiečių. Vilija jau spėjo užsitarnauti keliasdešimt įvairių statulų, medalių bei kaspinių. Visa tai apmetus akim, neučiuom klausai savęs, kur ji randa laiko mokslui, 10 ar daugiau jaunimo organizacijų, bei sportui. Atsakymą randa Mockutė šeimoje, kurioje visuomeniniai reikalai ir pareigos aukštai vertinamos.

• Į ČIURLONIO ANSAMBLIO rengiamą tradicinį Naujų Metų sutikimą dar yra vietų. Suinteresuotieji prašom kreiptis į G. Motiejūną telef.: 486-0881.

VISI SKUBA Į LIETUVIŲ KLUBĄ SUTIKTI NAUJŲJŲ—1965—METŲ

Amerikos Lietuvių Piliiečių Klubas gruodžio mėn. 31 d., Lietuvių salėje, rengia Naujųjų — 1965 — Metų grandiozinį sutikimą.

Bus paruošti įvairūs valgiai, kuriuos kiekvienas pagal savo skonį galės užsisakyti. Taip pat veiks gausus įvairių gėrimų bufetas.

Galima užsisakyti stalus po 10 asmenų su maistu ar be maisto. Su maistu užsiskaitantieji moka po 3 dol. už asmenį.

Gros nuotaikingas orkestras. Palikime rūpesčius, vargus praeičiai, dalyvaukime šiame subūvime, kur galėsime linksmai praleisti laiką.

Bus ir daugiau įvairių netikėtumų.

Klubo nario įėjimas — nario kortelė. Svečiai moka po vieną dolerį. Norintieji gauti smulkesnių informacijų skambina EX 1-1143.

Klubo Valdyba

• Ar ne per daug mokate už savo namų bei baldų ir kt. nuo ugnies bei Jūsų nelaimės? Pasitarkite pas Z. Obelenį 531-2211 ar V. Giedraitį 944-6835.

DRAMOS REČITALIS

Aktoriai Nijolė Martinaitytė ir Jonas Kelečius duos dramos rečitalį 1965 m. sausio mėn. 9 dieną šv. Jurgio parapijos salėje.

Programoje: Tennessee Williams "Kalbu kaip lietus", Alvarez Quintero "Saulėtas rytas", Kosto Ostrausko "Gyveno kartą senelis ir senelė".

Tai bus pirmasis šių aktorių pasirodymas Clevelande. Jų spektakliai lietuvių kolonijose yra susilaukę geriausių įvertinimų.

Bilietus prašomė užsiskaityti pas Vladą Palubinską tel. YE 2-3798, J. Žilionį tel. 486-5275 ir V. Akelaitį tel. UL 1-0934.

NUOTAikinga KALĖDŲ EGLUTĖ CLEVELANDE

Jurgio Jankaus kalėdų vaidėlis "Kūčios be namų" ir Aukuro ansamblio sudarė Vysk. Valančiaus Lituanistinės Mokyklos šiu metų Kalėdų Eglutės programą, kuria džiaugėsi ir jaunimas ir vyresnieji svečiai.

Kalėdų vaidėlių režisavo ir scenai pritaikė Petras Maželis. Vaidmenis atliko Rita Vyšniauskaitė (prologas), Egidijus Marcinkevičius ir Ramūnas Švarcas vaidino pasakotojus, Rita Giedraitytė -- Rūtelę, Visvaldas Balas -- Sauliuką, Nijolė Maželienė -- pamotę, Ramūnė Banionytė -- kiškį, Kazytė Jogaitė -- vilką, Vytautas Puškorius -- lokį, o pats režisierius -- Kalėdų Senelį.

Petras Maželis klasiškam Jankaus vaidėliui paruošė kuklų, bet nuėkiantį scenovaizdį, su visa žiemos miško romantika, o jo pa-

ruoštas jaunimas atliko vaidmenis pasigėrėtinai gražia kalba ir reljefingu dialogu. Muzikines užsklandas paruošė Tėvynės Garų radijas.

Vaidėliui snagių šokį sukūrė Aldona Raulinaitienė, o grakščiosiomis snagėmis buvo Ingrida Raulinaitytė, Eglutė Giedraitytė, Daiva Marcinkevičienė, Laimutė Švarcaitė, Saulutė Kazėnaitė ir Angelė Sakaitė.

Spalvingas jaunystės ir dainomis mokyklos Aukuro ansamblis, baigęs antrąją programos dalį savo šokių -- Mokslas, darbas ir daina Lietuvai Tėvynei, išspaudė dar kartą džiaugsmo ašarą.

Kanklių orkestras, vadovaujamas Onos Mikulskienės, atliko dvi liaudies dainas, nustebindamas gera skambinimo technika. Ona Mikulskienė ne tik gražiai paruošusi savo mažasias kanklininkes, bet iš jaunimo eilių jau prisigaudo ir dvi instruktorese -- Ireną Navickaitę ir Živilę Juozaitę.

Aukuro choras a capella ir su kanklių orkestru atliko septynias

dainas bei giesmes, iš kurių išskirtinai gražiai skambėjo Vaikščiokau, vaikščiojau (harm. J. Žilvičiaus), Ta mūs seselė (harm. A. Mikulskio), Pasėjau linelį ir Kalėdų lopšinė (A. Mikulskio kompozicijos), Tau, brangi tėvyne (J. Bertulio kompozicija).

Aukuro ansamblio vadovas ir dirigentas Alf. Mikulskis su savo jaunaisiais dainininkais suėmė tyros, lietuviškos, meniškai išryškintos, nuotaikos valandėlę.

Įtarpose Viktorė Jogaitė, Nijolė Mainelytė, Dainius Kazėnas, Liucija Eidimaitė, Danutė Gaižutytė, Jurgis Joga ir Saulius Premeneckas papildė programą kalėdiniais eilėraščiais, o mokytojos Ingrida Stasaitė, Gailutė Marifinaitė ir Pranė Butkuvienė vedė ratelius su dainomis.

Vakaro pabaigoje jaunimas susispietė apie dail. Nijolės Palubinskienės ir moksleivių rankdarbiais papuoštą eglutę, dainuodami Laukiam laukiam Kalėdų Senelio, kuris atkeliavęs nudžiugino jau-

VIKSUJE: Praeitą sekmadienį Vysk. Valančiaus lituanistinė mokykla Clevelande buvo suruošusi eglutę su įdomia programa. Viršuje mokinės išpildo Snieguolių šokį. Iš kairės: Eglutė Giedraitytė, Angelė Sakaitė, Saulutė Kazėnaitė, Daiva Marcinkevičienė, Laima Švarcaitė ir Ingrida Raulinaitytė. Apačioje mokyklos Aukuro choras su eglutės programos rengėjais ir mokyklos vadovais: P. Maželiu, J. Stempužiu, A. Mikulskiu, O. Mikulskiene, V. Staškevičium ir I. Navickaitė, V. Pilodžinsko nuotrauka

nimą gausiomis dovanomis. Kalėdų Senelio pareigas sėkmingai atliko Vyta. Staškevičius.

Darbusis mokyklos Tėvų Komitetas, rūpestingai įvairias pareigas atlikę tėvai, mokytojai ir vedėjas pasirūpino, kad ir šis vakaras būtų pakilus ir sėkmingas. Tėvų Komiteto pirmininkas Vytautas Staškevičius visiems pareiškė viešą padėką.

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ

Visais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriams mašinų vairuotojams.

ATSTOVAS
VYT. SENKUS
WO 1-6820
Office ME 1-5997
M. A. SCHNEIDER CO.
2710 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

Šv. Jurgio parapijoje

Turime keletą gerų vietos ir dviejų šeimų namų. Bonna. Hecker, Addison ir kt. Arti gero susisiekimo, pažnyčios, mokyklos, Nebangūs, galima pirkti su mažu įmokėjimu. Nedideli mokesčiai. Suinteresuoti skambinkite.

E. 156 — St. Clair

2 vienos šeimos namai, 8-4 ant didelio sklypo, 2 garažai. Gerame stovyje. \$16,500.

Investavimui

6 šeimų mūrinis — \$14,900.

Lietuviai bendradarbiai:
Alg. Dailidė, John Lorenz
ir Ant. Mikoliūnas
13229 Superior Ave.

UL 1-6666

... "Kalbu kaip lietus" iš Nijolės Martinaitytės ir Jono Kelečiaus dramos rečitalio, kuris įvyks 1965 m. sausio 9 d. šv. Jurgio parapijos salėje, Clevelande.

Algimano Kezio, S.J. nuotrauka

Grupė Clevelando skautininkių su naujai pakelta į skautininkės turtininkę V. Butkienę, Pirmoj eilėj sėdi: Barniškaitė, Šenbergienė, tuht. V. Butkienė, Jonaitienė, Šlabokienė ir Mockienė.

V. Bacevičiaus nuotrauka

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Vyr. Valdybos posėdis įvyko gruodžio 20 d. New Yorke. Posėdyje dalyvavo visi valdybos nariai: pirm. V. Abraitis, dr. Br. Nemickas, Ant. Senikas, E. Čekienė ir P. Ališauskas. Be valdybos narių į posėdį buvo atvykę Dirvos red. J. Čiuberis ir monografijos platinimo tvarkytojas, Vilties draugijos vicepirm. K. Pocius.

Posėdyje buvo apsvaistytas ir vieningai sutarti klausimai, liečiantys ALT S-gos ir Dirvos ryšius bendrųjų siekių ir glaudaus bendradarbiavimo rėmuose.

Ta pačia proga K. Pocius išsamiai referavo prez. A. Smetonos monografijos platinimo reikalus. Visi posėdžio dalyviai turėjo progos pasidžiaugti dideliu visuomenės susidomėjimu knyga ir kartu padėkoti K. Pociui bei jo talkininkams už rūpestingą ir kruopštų darbą ir talką.

• J. J. Bachunas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, sausio pradžioje su žmona išvyksta atostogų į Havajus, kur žada išbūti trejetą mėnesių.

• Dr. Bronius Nemickas ir šeima iš Brooklyn, N. Y. vietoje Kalėdinių sveikinimų paauguko bendrajai lietuvių šalpai — Balfui 20 dolių.

• Algimantas Balčiūnas, JAV laivyno leitenantas, labai sėkmingai baigęs JAV laivyno aviacijos medicinos mokyklą, atžymėtas garbės ženklais, ir gavęs naują paskyrimą tarnybai Ramiajame Vandeninyje kaip laivyno gydytojas, praleidęs Kalėdų šventes pas tėvus Newark, išvyko tarnybai į paskyrimo vietą.

• Lietuvos Vyčių 1965 metų seimas įvyks rugpjūčio mėnesio 5-8 dienomis Los Angeles mieste, Statler Hilton viešbutyje. Jau antrą kartą Lietuvos Vyčiai ryžtasi iš visų krašto kampų suvažiuoti į Los Angeles. Pirmą kartą jie turėjo savo seimą 1957 metais. Tai bus didžiulė lietuvių šventė Los Angeles mieste. Suvažiavimo metu bus keli didesni parengimai: koncertas, balius, iškilminga vakarienė. Visa tai vyks viename iš didžiausių ir puošniausių Los Angeles viešbučių — Statler Hilton. Seimą organizuoja ir priėmęs Lietuvos Vyčių 133 kuopa, kurios vadovybę sudaro: L. Valiukas, E. Bartkus, Br. Kautauskas, L. Vyčienė ir A. Laurinaitytė.

P A D Ė K A

Švenčių proga Dirvos redakcija gavo labai daug sveikinimų, šiltų ir paguodžiančių žodžių. Visiems sveikintiems reikiame nuoširdžią padėką, kartu labai apgailestaudami, kad negalime visiems mus prisiminusiems atskirti tuo pačiu atsидėkoti.

DARBAS TOLIAU TĘSIAMAS

Naujai išrinktas Kongresas 1965 metų sausio pradžioje susirenka savo pirmajai sesijai. Rezoliucijoms Remti Komitetas savo darbą jau pradėjo.

Bus stengiamasi išgauti iš naujo rezoliucijas iš visų tų legislatorių (senatorių ir kongresmanų), kurie rezoliucijas buvo inėšę praėjusiam Kongrese. Pagrindinis Komiteto tikslas — vienas iš rezoliucijų pravedimas. Į šią kovą bus įjungiamos visos galimos jėgos: iš pabaltiečių ir kitų amerikiečių.

Praėjusiam Kongrese buvo įnešta iš viso 73 rezoliucijos Lietuvos vadavimo reikalu. — IT.

IS VASARIO 16 GIMNAZIJOS

Abitūros egzaminai. IX klasės mokinė Birutė Girdvainytė jau parašė baigiamųjų egzaminų rašto darbus. Vokiečių kalbos — gruodžio 7, matematikos — gruodžio 9, anglų kalbos — gruodžio 10, lotynų kalbos — gruodžio 11 ir lietuvių kalbos — gruodžio 12. Pirmoji korektūra bus atliekama Vasario 16 Gimnazijos mokytojų, iki sausio 8, antrąją korektūrą atliks šv. Ministerijos paskirti asmenys iki sausio 29, o galutinį rašomojo pažymį nustatys patys šv. Ministerijos atstovai iki vasario 12. Atsakomieji egzaminai vyks po vasario 18. Tikslų terminą nustatys švietimo Ministerija.

• Kosto Ramono, tautinių organizacijų veikėjo ir uolius jų talkininko pastangų dėka, Dirva buvo aprūpinta visa eile skelbimų iš Chicago lietuviškų prekybinių institucijų. K. Ramonas nėra skelbimų agentas ir už savo patarnavimus — dar ne tik kad neima komiso, bet pats prideda Dirvai auką. Jo talkos savajai spaudai gyvenimiškumas yra vertas didesnio dėmesio, ne tik trumpos padėkos formalio žodžiu. Jo talka yra nuolatinė, ne proginė, tos talkos prasmė yra idealinė, ne pasididžiavimui.

Lietuvių Fondo vadovybė gruodžio 16 d. Chicagoje buvo suruošusi informacinę vakariinę spaudos atstovams. Pirmą eilę sėdi: dr. V. Šimaitis, A. Šantaras, T. Blinstrubas, A. Mažeikienė, adv. V. Yausus, dr. A. Razma, kun. P. Garšva, A. Reklaitis ir dr. G. Balukas. Stovi: dr. V. Tauras, inž. V. Naučius, A. Baronas, S. Rauckinas, B. Liškus, dr. F. Kaunas, V. Kačinskas, dr. P. Kiselius, A. Gintneris, V. Butėnas, A. Pužauskas, J. Vaidelis, A. Valentinas, J. Vaičiūnas, V.A. Račkauskas nuotrauka

LIETUVIŲ FONDO LAIMĖJIMAS

Viena iš svarbiausių sąlygų kultūrinei organizacijai šiame krašte finansiniai stiprėti yra Federalinės valdžios pripažinimas, kada jos nariai ar aukotojai paaukotas organizacijai sumas gali atskaityti iš savo pajamų valstybinius mokesčius apskaičiuojant.

Lietuvių Fondas ištisus keturis metus kovojo ir siekė to pripažinimo. Daug prie organizacijos teisiško apipavidalinimo prisidėjo jos teisinis patarėjas adv. Algimantas Kėželis. Ir štai, gruodžio 7 d. teisininko Vytauto Yaso pastangomis tas pripažinimas išgautas.

Ryšium su tuo Lietuvių Fondo vadovybė gruodžio 16 d. sukvietė lietuvių spaudos atstovus į Jachio svetainę, Chicagoje, informacinę vakarienę.

Lietuvių Fondas ketvirtuosius metus žengia su \$160,000, — kapitalu, iš nuosimčių \$6,000 jau paskirstoma lietuvių kultūros reikalams vien šiais metais, 56 lietuvių organizacijos yra LF nariai, po \$1,000 ar daugiau yra sudėję 63 nariai, viso \$75,000 o po \$100, — ar daugiau yra sudėję 541 narys, viso \$85,000, —. Pravaržuotas "Daktarų Fondu", Lietuvių Fondas šiandien savo narių tarpe be daktarų turi ir visų kitų profesijų atstovų bei pensininkų.

LF kapitalas laikomas visose lietuvių tvarkomose taupymo ir skolinimo bendrovėse. Didžiausias įnašas iki šiol yra Dr. Kazicko iš New Yorko \$10,000, — ir papildytas dar \$5,000, — Pats LF iniciatorius ir nepailstantis jos organizatorius dr. Antanas Raz-

TORONTO

• Lietuvių kredito kooperatyvas Parama, kaip anksčiau, taip ir šiais metais paruošė, išleido ir išsiuntinėjo savo nariams 1965 metų kalendorių. Nugarėlės viršuje lietuvių tautiniuose rūbuose šaliai savęs laiko daugiaamį, kuriame įrašyta Paramos emblema ir nariams žinotinos kitos žinios. Viršuje kairiajame kampe mažas stilizuotas vytis. Ši meninė kompozicija yra dailininko A. Dociaus darbas.

• Maironio lituanistinės mokyklos mokinių eglutė buvo surengta Priskelimo parapijos salėje gruodžio 20 d. Vaidino "Stebuklas Kūčių naktį", kurį paruošė K. Kaknevičius. Įvadą paskaitė V. Kuprevičiūtė. Do vanėles paruošė mokyklos tėvų komitetas. Eglutėje dalyvavo apie 400 mokinių.

• Lietuvių Jūrų Skautijos tėvų komitetas, po įvykusio persitvarkymo, yra šios sudėties: dr. M. Anyšas, B. Buntinas, Kl. Daulenskis, R. Jonaitis, V. Sarūnas, E. Sabaliauskas, O. Teišerskienė ir V. Zalnieriūnas.

LF valdybos pirm. Teodoras Blinstrubas, teisininkas Vytautas Yausus ir LF tarybos pirm. dr. Antanas Razma.

V.A. Račkauskas nuotrauka

ma padidino savo įnašą ligi \$3,000, — Proporcionaliai lietuvių skaičiui pirmoje vietoje stovi lietuviškas Cicero, įkandis seka Rochesteris, New Yorką išgelbėjo dr. Kazickas, Chicago Marquette Parkas turi pasitempti, Niekas iš LF tarybos ar valdybos narių už savo darbą negauna jokio atlyginimo. Tai pasigeritinas būrys idealistų ir pasišventėlių. Jų užsidegimas LF idėją užkrečia kiekvieną, kas tik su jais susiduria. Jų asmeniškų kontaktas daugiausia ir padėjo šiai idėjai žengti realizavimo keliu. Kaip saugomi LF įnašai, rodo tai, kad ir informacinės vakarienės išlai-

das padengė jame dalyvavę LF daktarai iš savo lėšų.

Fondo kapitalo investavimui yra sudaryta speciali komisija su pirmininku dr. Balii Poškum priešaky. Jie naudojami nemokama specialistų konsultacija planuodami investavimus. Atsargumas pirmoje vietoje. Visi pripažįsta mišinišką lietuvių spaudos reikšmę fondo populiarinimui. Fondo informacijos vadovas Antanas Šantaras neabejoja, kad ir spauda, kaip lietuviškosios kultūros puoselėtoja tremtyje, gaus dalį fondo skirstomų pinigų kultūriniais lietuvių reikalams.

V.A. Račkauskas

CHICAGOS NEOLITUANŲ SUEIGA

Gruodžio 13 dieną, Jaunimo Centre, įvyko Chicago Korp! Neo-Lithuania padalinio bendroji sueiga. Pirmininkavo fil. Edvinas Balceris, sekretoriavo sen. Jūratė Jakubauskaitė.

Svarbiausias dienotvarkės punktas buvo naujos valdybos deklaracija. Ją paskaitė pirmininkė Elvyra Kavaliūnaitė.

Iš jos matyti, kad naujoji valdyba yra užsimojusi šalinti kliūtis, kurios kliudo pilnesnį ir prasmingesnį korporantišką gyvenimą, sugriežinti atranką keliavimui į seniores, patikrinti korporacijos narių sąrašą, reikalaujanti iš seniorato aktyvesnio prisidėjimo prie valdybos darbų vykdymo, padidinti sueigas, sprasminti jas, Specialiame parengime pristatyti naujuosius filisterius, atgaivinti junjorų pa-

rengimą tuo tarpu jungiant jį su tradiciniu blynu baliumi, atgaivinti iškilas į gamtą pavasarį ir ankstyvą rudenį. Valdyba konstatuoja, kad metinė korporacijos šventė, Vasario 16-tos minėjimas ir Naujų Metų sutikimas jau turi aiškų ir nusistovėjusį turinį bei formą, reikėtų tik siekti korporantų įsigyvenimo šeiminiško rolen, kai yra svečių tuose parengimuose. Visam tam siekti valdyba reikalinga visokeriopos talkos. Svarbiausia reikiama parengimų ir programų komisijai, su pilna atsakomybe savo srityse. Valdyba tikisi, kad pasitempę padarysime korporacijos gyvenimą patrauklesnį ir prasmingesnį.

Dėl deklaracijos užvirė gyvos diskusijos, į kurias be senųjų "vilų" Alekso Siliūno, Petro

"LAISKŲ LIETUVIAMS" KONKURSAS APIE JAUNIMĄ IR TĖVUS

Jaunimui 13-19 metai yra perėjimo tiltas iš vaikystės į suaugusio dienas. Tai kritiškas laikas ne tik bręstančiam jaunuoliui, bet ir juo besirūpinantiems tėvams. Jausdami šios problemos svarbą, "Laiskų Lietuviams" žurnalo vardu skelbiame rašinio konkursą, tema — SANTYKIAI TARP TĖVŲ IR BRĖSTANČIO JAUNIMO, kurie galėtų būti svarstomi įvairiose tarp savęs besirišančiose srityse: pedagoginėje, socialinėje, pasaulėžiūrinėje, tautinėje, dorinėje, religinėje ir kt.

Rašinys (straipsnis, beletristinis vaizdelis ar pan.) turi būti ne ilgesnis kaip 3000 žodžių, pasirašytas slapvardžiu ir išsiųstas su atskirame vokelyje užrašyta tikrąja autoriaus pavarde bei adresu "L. L." redakcijai, 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636, U.S.A., ne vėliau 1965 m. vasario 10 d. Atsiųsti rašiniai tampa žurnalo nuosavybe ir gali būti jame spausdinami. Skiriamos trys premijos: I — 70 dol. (mecenatas — V. Kuliešius), II — 40 dol. (mecenatai — dr. S. Biežis su ponija) ir III — 30 dol. (mecenatas — V. Kuliešius).

Norėdami, kad ir jaunimas pasisakytų, skelbiame konkursą ta pačia tema jaunimui, ne vyresniam kaip 20 metų amžiaus, skirdami dvi premijas: I — 30 dol. ir II — 20 dol. Rašiniai turi būti pažymėti "jaunimo konkursui".

Jury komisija sudaro: J. Ignatonis (pirm.), kun. P. Patlaba, V. Tumasonienė, D. Lukienė ir J. Kavaliūnas. Premijos bus įteiktos "L. L." metinėje šventėje 1965 m. balandžio 10 d. Chicagoje, Jaunimo Centre.

"Laiskų Lietuviams" redakcija

Vėbros, Mečio Šimkaus, Sofijos Adomaitienės, Jono Jurkūno, aktyviai įsijungę ir jaunėję: Daila Rukaitė, Elvyra Kavaliūnaitė ir kiti.

Parengimo komisijos pirmininke išrinkta Adomaitienė, o programų komisijos — Vanagūnienė.

Naujų Metų sutikimą referavo Juozas Žemaitis, papildė Mečys Šimkus. Perna! kvito apie 475 dalyviai, šiais metais jau bus visų šimtu daugiau. Yra daugiau norinčių, bet nenorima per daug susispausti, tai ir laisvų staliukų svečiams daugiau neliko. Kas ligi šiol neužsisakė, turės tenkintis prisiglaudami prie kitų arba palaukti kitų metų sutikimo. Dar kels staliukus laiko korporantams, nes rengėjai nenori, kad korporantai turėtų kitur Naujus Metus sutikti. Gros jau visoje Chicagoje išpopuliarėjęs Algio Modestavičiaus vadovaujamas Neo-Lithuania orkestras.

Sueiga nutarė pasveikinti korporantę Eglę Narbutienę, susilaukusią sūnaus.

V.A. Račkauskas

Australijoje neseniai susituokė Renata Umerytė ir Rimantas Binkevičius. Jaunoji yra neseniai su mamyte atvykusi iš Lietuvos. Nuotraukoje iš kairės jaunojo tėvai Juozas Binkevičius, buvęs Zarasų notaras, Stefa Binkevičienė, Renata ir Rimantas Binkevičiai ir jaunosios tėvai Natalija ir Ričardas Umeriai.

Gruodžio 13 d. įvyko Korp! Neo-Lithuania Chicago padalinio sueiga, kurioje naujoji pirmininkė Elvyra Kavaliūnaitė patiekė atelantį metų darbo planą. Nuotraukoje iš kairės sueigai pirmininkavęs fil. Edvinas Balceris, pirm. Elvyra Kavaliūnaitė ir sueigai sekretoriavusi sen. Jūratė Jakubauskaitė.

V.A. Račkauskas nuotrauka